

Bapuku: Bible for Poh eyamu ya markus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Poh eyamu ya markus

1

¹Itubwa ja poh éyam ya Yésus Kraist, Mwana wa Njambè. ²Té ka yo étilamidi o kalati ya ntongi Esaie: Yènèsè na ilomakandi o boho na ovè, nloma mwamè alasè ibongwa ovè njéya; ³Endi éviyo ya moto à yamasè o ntové na: Bongwaka ni manjéya ma Mpanjihi, tadèsè ni mésènjà miaju. ⁴Jean à pumiakandi, à kahidèsè bato o ntové, à pakwaniaka na ikahama tédi indi o pèlè ya iluwidè ja méléma na isihidè ja miobé. ⁵Bato ba Judée bèhè na ba Yérusalèm ba ma pondi o mo à dihidhi, ipanangwa miobé miabu, na ikahama na mo o viyo via Jordan. ⁶Jean ama botondi mboti ya mékoto mia Kamèl, na belèti bia ékoto o éhéna yaju. A ma jandi mékakambo na bohi bwa éhisi. ⁷A ma pakwaniandi, n'ibeya na: Wa kodowango wah na mba, à vakandi mba o m'buwa, na , na londa, o mba ilungamasè, ivèlè iyunja mékodi mia békonda biaju. ⁸Mba, ikahidèndi nwyè na miba; mo à ka kahidèndi nwyè na Edidi Eyam. ⁹O épédi tè ya yoko, Yésus à viaka o Nazarth, ntindi mwa Galilée, na Jean na kahidèsè mo o viyo via Jordan. ¹⁰O ipuma jaju ja miba, na yènèsè loba lo dibwaniaka, na Edidi éhibaka o mo ka mbénga. ¹¹Na johi na viaka uviya o loba, ibéyaka na: Ondi Mwana mè wa itondi, Itondindi ovè bwito. ¹²O ibosa, edidi na bapèsè Yésus n'ilana mo o n'tové, ¹³ovèlè yaju étombidè mabo ma hu manai, sétani ayèjiyaka mo. A ma diandi na tito ja éhisi, na bénjélési bé janjiyaka mo. ¹⁴O bo ba bwéhidi Jean na iwèdè mo o mékoma, Yésus na laka o Galilée, à pakwaniaka poh éyam ya Njambè. ¹⁵N'ibéya na; Epédi élonndi, na ikaniya ja Njambè ja bèndi bèhibèhi. Luwakani méléma mianwu, o ka kamidèsèni poh éyam. ¹⁶O mo à injidè o ébonda ya tubè ya Galilée, na mo na yènèsè Simoni na André, mwana nyangwa ju, ba pupwaka épéyè o tubè, nahabwana ba ma diyandi bayobi tubè. ¹⁷Yésus na langwaka bo na: Hongaka Mba ni, ilakandi itimbidè nwè bayobi bato. ¹⁸O ibosa tè, na bo na n'jémbwidèsè bépéyè biabu, na ihonga mo. ¹⁹O mo alidi pè o boho boholè, na yènèsè Jacques, mwana Zébédé, na Jean, mwana n'yangwè, bo tépè ba bongwaka bépéyè o bwalo. ²⁰O ibosa, na mo na n'jiyaka bo; na bo na dikakaka hangw'abu o bwalo na bajanji, na ihonga Mo. ²¹Na bo na laka o Capernaoum. O buwa bwa iyojo, Yésus na injaka t'ah o n'dabwa Njambè ya Juh, na kanidès'iyokwidè bato. ²²Ba ma bandandi iyokwanédi jaju; nahabwana ama yokwidèndi bo ka moto à janidi ikaniya, anga ka batili. ²³O Ndabo tè ya Njambè ya Juh éni, momo moko wa édidi ébé ama dianadi omè, na yamaka na: ²⁴Janda ja wè na ovè indi nalè, Ovè Yésus ya Nazareth? O pondi ô pèlè ya na wè o wasé. I yémbakandi n'jalè ndi adihidi ovè: Ondi N'loma mwa kèngènge mwa Njambè. ²⁵Yésus na bamiaka yo, n'ibéya na: Dibaka n'numbu movè, wa puma o n'yolo ya momo tè monè. ²⁶Na édidi tè ébé yé na hémaka mo n'yolo na ngudi, na pumaka na m'bami n'nènè. ²⁷Bato bèhè na bandaka, ba ka uwanidèsè boko na ba pokwè na: N'jambwè édhidi ikaka tédi? Iyokwanédi ja sasa! Jaju ikaniyasè na ngudi n'ibwéya bédidi bété, na bio bé yosiaka mo! ²⁸Na poh yaju na hamanidèsè ubosa o métindi na mahuku ma Galilée mèhè. ²⁹O mo à pumasè o n'dabwa sosi ya Juh, na bona Jacques na Jean na laka o n'dabo ya Simoni na André. ³⁰Nyangw' à mwad' à Simoni à ma diandi bya , na ivèhu inènè; na bo na langwanaka Yésus. ³¹Na mo na ipiyaka mo bèhibèhi, na iyambè mo éhino na itèdè mo domu, u'bosa tè, na ivèhu tépè na maka mo. Bènjè ahi janjiyasè bo. ³²Kolo té yonè, o idima ja joba, na bo na vaniaka mo bolo mébèdi mio mèhè, na ba bédidi bété. ³³Etomba yo yèhè na hoboniaka o boho bwa jombè jaju. ³⁴Na mo na yongidèsè bato bahitè ba ma janè madaka makaka makaka; na mo na pépaka tépè bédidi bété béhitè, ndi ahiulidè byo na bé béyasé, nahabwana bé ma hémbandi mo. ³⁵Buwa bo lak'iyéhidè, ititi ibi dangadanga, na mo na yèhèmèsè, na pumaka n'ila o n'tové, ovèlè y'aju ékalihidi. ³⁶Simoni na ba ma diyè na mo njamba na kanidèsè ibuta mo; ³⁷o bo ba kobidè mo, na bo na langwaka mo na: Bato bèhè ba butakandi ovè. ³⁸Na mo na yawanaka bo na: Olaséni o mamboka ma pokwè ma dihidhi o boho, ona ipakwaniyasè tépè o vonè; nahabwana tina té yonè ndi épumidè Mba. ³⁹Na mo na laka ipakwania o mandabo ma sosi ma Juh, o Galilée yo yèhè, na mèdèsè ipépa bédidi bété. ⁴⁰⁴¹Moto moko na ébèdi ya éhémba na poko, na ngondamaka mo o boho, n'isosolidè mo na johi ibobu na: ohoninjè, wa tondonjè, ondi na ngudi éyongidèsè mba. ⁴²Yésus na hokaka mo n'jèbè, na hambèsè éhino na ikupènèsè mo, n'ibéya na: Iyémihindi, yongaka. Ubosa, éhémba na maka, na mo na yongaka. ⁴³Yésus na timbidèsè mo, na céléwidèsè mo ⁴⁴na ibéyana mo na: Bandamidèsè, o ilangwasé na moto njambwè y'ovè épayihidi; ndi valaka ivélidè ovè mètè o padè, n'ovè wa yéva o pèlè ya iyonga j'ovè, saji ya Moïse étèdè, ona édiasé bo ka tali. ⁴⁵Ndi, o ila ja momo t'onu, na mo na hamanidèsè poh yaju o jèto ipangidi na Yésus à bo vèlè pè ihinja o ntindi na mwa sisi o bwébwé na mwéhé. Aka laka akutamaka o méhènjà na o métové, bato baka viaka opèlè jèhè, na ipo iyènè mo.

2

¹Wih boholè tombango, Yésus na timbaka o Capernaüm. Poh na hamanidèsè na à pondi, andi o ndabo, ²m'bwiti mwa bato na hoboniaka o boho bwa ndabo, o jèto ja na ipolo na ja joko ja bo dia pè ja itèmè o boho bwa jombè. Aka pakwaka bo malango ma Njambè. ³Bato na ponoko mo m'bèdi mwa nyolo limbèlimbè, bapwèngo na bato banai. ⁴Tina ya bébumbu béma diyè, ba vèlè ipo bèhibèhi na Yésus, na bo na bwaka péko, na hukwaka békwémi o n'nyuwa mwa ndabo téni, na ihibidè ikondo ijanidi m'bèdi tému ja mbana té munè. ⁵O Yésus à yèndi ikamidè jabu, na béyanaka m'bèdi na: Mwana mè, myobé miové mendi ovè sihidwèngo. ⁶Pati ya batili ba ma diyandi diyèdiyè, ba minaka o méléma miabu, na iyuwa nyuwuwa na: ⁷Nalè ka momo t'onu à béyasè mbao téni? A silakandi Njambè? N'jalè ahidi à sihidèsè miobé, idiijénjè Njambè momètè toto? ⁸O Yésus a bahidè ubosa na édid'aju makongonidè m'abu mabé mama janè, na langwaka bo na: Nalè ka nywè o janidi makongonidè mabé ka manè o méléma mianwu? ⁹Njambwè ehidi bobobu o iya, ilangwa m'bèdi mwa nyolo limbèlimbè na: o payihindi isihidè ja miobé miové, tombé té (oho) ibéya na : Tèmèsè, nongoko ikondo j'ovè, o

tamwasé?¹⁰Ndi, ona o bahidèséni na Mwana moto andi na ngudi ya isihidè miobé o hé téni: ¹¹Mba, ilangwakandi osa'a téni na: ovè momo wa nyolo limbèlimbè, tèmèsè, bapèsè ikondo j'ovè, valaka o n'dab'ovè. ¹²Ubosa, na mo na tèmèsè, na nongoko ikondo jaju, na yèhèmèsè na pumaka o pwanja ya moto wèhèpi, épangidi bo bèhè ba mamananaka, baka béndèsè Njambè n'ibéya na : M'bao téni, ya'a yènè yo na buwa na bwa boko. ¹³Yésus na badèsèpe ipuma na iyonga pèlè élasè o tubè. Bénumbu bèhè na poko ikobidè mo, a ka yokwidèsè bio. ¹⁴O mo à tombasè, na yènèsè Lévi, mwana wa Alphée, diya o dutè iyévakwè. Na langwaka mo na: hongaka Mba. Lévi, na tèmèsè na hongaka mo. ¹⁵Ka Yésus ama diyè o tahuli o n'dabw'a Lévi, banongi dutè bahitè na bato ba bémèno bété na bétaka o tauli na mo ,na békókwédi biaju; nahabwana, ba ma hongè mo ba ma diandi bwito. ¹⁶Iyènè ja batili na pharisiens iyènidè mo a jaka na banongi dutè na bato bba bémèno bété, na uwidèsè békókwédi biaju na: Na n'jatinè yaju éjasè na imoto bo na banongi dutè na bato ba bémèno bété? ¹⁷Iyoka ja Yésus iyokidi yo, na béyanaka bo na: Anga ba témtém ba jani mala na dokita, ndi mébèdi. Na po injiya bato bayam, ndi, bahai bobé. ¹⁸Ka békókwédi bia Jean na Pharisiens ba ma diyè ba ditèsè mabua, yondi yabu épodi iyuwidè Yésus na: Nja tinè ya békókwédi biové bé dihidè bi ditè mabua, nandi bia Jean na bia Pharisiens bé indinaka? ¹⁹Na Yésus na yawanaka bo na: Ovélè yanwu yabè hènèngo ba'mboi ba m'bahi ba ditèsè mabua, mbahi o hangan'abu? Bwaba ka bo ba ka diyè na m'bahi,, bi bèna mala ma ihindina. ²⁰Ndi, épédi évakandi yabu éka nongonè bo m'bahi, na omè, baka indinandi o buwa tè. ²¹Ubèna moto àka lonjè ibaka ja n'dombè mwa sasa o n'duni mwa m'boti; nahabwana, ibaka ja sasa ika nyawandi ja n'duni, na m'bana mwa sèna pè bwito. ²²Na tépè, moto à hovidèsè maku ma sasa o méduni mia hova; Nahabwana, maku ma sasa ma tubakandi hova, bènjè maku mi hoviasè na hova tépè ja nyama; ndi évahakandi na maku ma sasa ma wèdèkwè o hova ja sasa. ²³Buwa bwa iyojo boko, Yésus à jabwaka mianga mia m'bahi, békókwédi biaju na kanidèsè ibuka m'bahi. ²⁴Pharisiens na uwaka mo na: m'buwaka ka bo ba hasè jambo idihidi idongomanidè o buwa bwa iyojo? ²⁵Yésus na yawanaka bo na: Wa'a langétè ni nabuwa n'jalombwè ya David éyadi o n'jah ébwéhidè mo na ba madiyè na mo njamba; ²⁶Nalè ndi ka mo à hinjidi o ndab'wa Njambè, épédi ya ABIATAR éma diyè padè ya molo, na mo na jaka pèmbè j'isango ima diyè hulamango kao na ijakwè toto na padè, mo na vèsè jo ba ma diyè nlao na mo! ²⁷Bènjè a ilangwasè pè bo na: Buwa bwa iyojo bo tèmindi o pèlè ya bwam bwa moto, ndi anga na moto o pèlè ya bwam bwa buwa bwa iyojo, ²⁸o jètò ja na Mwana Moto ndi à kaniasè buwa bwa iyojo.

3

¹Yésus na injaka pè o ndabwa Njambè ya juh. Momo moko omè, na idaka ja éhino limbèlimbè. ²Baka dongomidèsè Yésus, uvaha iyènè ipè alakandi iyonjidè momo t'onu, o buwa bwa iyojo: Bé bèhè opèlè kao ya itiyè mo malango. ³Yésus na langwaka m'bèdi mwa éhino limbèimbè na: Tèmèsè domu ohanganè o vanè. ⁴Na iyuwidè bo na: Eté ulamango na , o buwa bwa iyojo, moto à hasè bwam oho iya (à hasè) bobé, iyongidè moto oho iwéya mo? Bo bèhè na diyaka voli. ⁵Omè, pèngèngo mio ma imèngi o bo bèhè, na iingwa tina ya méléma miabu mé kolo, nandi na ékakahi o n'léma mwaju, ka mo à langwasè moto t'onu na: Hambèsè éhin'ovè. O mo à hambè yo, éhino na yonga ka. ⁶Pharisiens jo jèhè na pumanidèsè, na ubosa tè, na bo na hoboniaka na bato ba Hérodé o pèl'ibuta mékombo mia iwéhidè Yésus. ⁷Yésus na timbaka ja pèl'a manga na békókwédi biaju. Ndumba ya bato na hongaka mo na ba Idumée ènènè na hongaka mo uviya o Galilée, na ba Judée, ⁸na ba Yérusalèm, na ba Idumée, na ba mudi m'pokwè mwa Yordan, na ba kupènè Tyr na Sidon, Bébumbu béhité, yokango yèhèpi yaju éma diyè a haka, na poko o mo ama diyè. ⁹Na mo na vèsè ndaki o békókwédi biaju na mwana kunga a diasè mo épédi yèhè ulamango, ona bébumbu bi juwèsè mo. ¹⁰Nahabwana, ka mo ama diyè a hongidèsè bato bahitè, bèhè ba ma diyè mébèdi, ba ma vahandi kao ikwa mo o nyolo, ona ba kupènèsè mo. ¹¹Bédidi bété bé ma diandi bia yènènjè mo, béka ngondamaka o pwanja ju, bé yamaka na: Ondi mwana Njambè. ¹²Nandi, mo ama diandi à céléwidèsè bio na ngudi na, bipangasè mo à hémbakwè. ¹³Na mo na bétaka pè o nkodi; na n'jiyaka baju ba vahidi, na bo na ipiaka mo bèhibèhi. ¹⁴Na mo na tédèsè jomu na baba, ba lukasè idiya na mo, a lomaka bo ipakwana, ¹⁵à vè bo ngudi ya ipépa bédidi bété. ¹⁶Jomu na baba baju ba tédè bandi kana: Simoni, waju a vangè Pierre; ¹⁷Jacques, mwana wa Zébédée, na jean, mwana nyangw'a Jacques, baju bavèdi dina ja Boanergès, iminasè na mwana wa Ngad'a loba; ¹⁸André; Philippe; Barthélemy; Matthieu; Thomas; Jacques, mwana wa Alphée; Thaddée; Simon wa Cana; ¹⁹na Judas Iscariot, mo à kondidi Yésus. Na bo na injaka pè o ndabo, ²⁰Bébumbu na hoboniaka pè sasa, o jètò ima diyè na ba bo vèlè pè diakat'ija hulamango. ²¹O bayasédi ba Yésus ba yokidi njalombwè étombasè, na bo na poko ibwéhidè mo; nahabwa na ba ma béyandi na: A pumbidèndi iyodè. ²²Na batili ba ma viyè o Yérusalèm na béaka na: andi na édidi ya beelzébul; na ngudi ya n'kanéhi mw'abu ndi yaju épépasè bédihidi bété. ²³Yésus na n'jiaka bo, na ilangwana bo na ngobo: Nalè ka Sétani aka pépè Sétani? ²⁴Ohoninjè na ikania joko ja kabanidè itèngènè jo mètè, okona ikania té dinè ibèwè pè ikania(idiyaka). ²⁵Ya dianjè na ndabo poko éndi kabanidèngo itèngènè yo mètè, ndabo té yonè élakandi ibulia.(ndabo té yonè ya diyè pè). ²⁶Ya dianjè so na Sétani abèndi iyanana mo mètè, éminakandi na, à kabanidèndi, ahi bèwè pè a'diyaka, ndi élobm'aju édomindi. ²⁷Na moto ahibèwè à injaka o ndabo ya moto wa ngudi na ibulidè bélombo biaju, ohoninjè ahiti ta'a ikata moto tè wa ngudi onu; bènjè ahi jongolidèsè so ndabw'aju. ²⁸Ilangwaki nywè yo na poni na, miobé mèhè méka sihidwèndi o bana ba bato, na békéyébéyè, na masili mèhè o Njambè; ²⁹ndi, aka silè Edid'éyam à jané isihidè na buwa na bwa boko o émèno tè yé: A kwèndi o bobé bwa épédi yèhè. ³⁰Yésus à béhindi nonanè nahabwana bama langwandi na: Andi na édidi ébé o nyol'aju. ³¹Ka nyangwè na bona nyangwè baju ba podi, na tèmèsè o n'nwènjè, n'iloma bato injiya mo. ³²Ebumbu éma diandi diyè diyè, Mo o hanganè, ka bo ba langwasè mo na: Yènèsè na, N'yangwè na bona n'yangwè bandi o n'nwènjè, na, ba vahakand'ovè. ³³Na mo na yawanaka na: Njalè adihidi nyangw'amè, na banjalè ba dihidè bona nyangwè bamè? ³⁴Bènjè

a ipumbasé miyo o bèhè bama diyè na mo ova, n'ibéa na: baka nyangw'amè na bona nyangwè bamè bondi ba.

³⁵Nahabwana wèhèpi a hasè ivaha ja Njambè, mondi a dihidi mwana nyangw'amè, iluku jamè na nyangw'amè.

4

¹Yésus na tubwaka pè iyokwidè o manga ma tubè. Ka ébumbu éné èhobonihidi o mo ama diyè, na mo na bétaka o kunga na idiya dia, o tubè. Ebumbu yèhè éma diandi o ntindi, o ndèbèlèbè. ²Na mo na yokwidèsè bo mambo mahitè na ngobo, n'ìlangwa bo o loyokwanédo laju na: ³⁴⁵Yokolidèsè ni. N'lihi moko na pumaka iliya m'bongo. O mo a liasè, pati ya m'bongo na kwaka o n'jéya: lononi na poko, na jaka yo. Jongo ipokwè na kwaka o hé ya malalé, iboko idihidi ijané mahè mahitè. Na jo na sèsèsè iwamidè, tina na ja pahiya ndiba o mahè; ⁶n'di, o joba ipanyidi, m'bongo té yonè na dikaka, na iyaha, tina ya ipuwa ja mékanga méyava. ⁷Jongo ipokwè na kwaka o hangané ya mayohi: o mayohi ma tumbidi, na juwèsè jongo tédi, ja buma ébuma na ya yoko. ⁸Jongo ipokwè na kwaka o mahè mayamu. Na jo na sèsèsè, na tombwaka, na kuwaka bébuma béhitè, n'labè moko mabo ma bébuma malalo, m'pokwè mabo n'toba, na m'pokwè pè ébwéya ya bébuma. ⁹Na mo na béyaka na: A jani mato mi yoka, a yokasé. ¹⁰O mo à lènjèmidi, pati ya bato ba ma dikanè angago na béyokwédi jomu na béba, na huwaka mo nyuwè itèngènè ngobo. ¹¹Na mo na langwaka bo na: Baka nywè ndi ovèhudwèni iyodè ja bémèmlèlè bia mambo ma ikaniya ja mboka Njambè; ndi o pèlè ya badihidi o n'nwènè, yèhè étombakandi na ngobo, ¹²opèlè ya na ba m'buwasè, ba mbuwasè nandi biyèné, na ba yokasé, ba yokasé, nandi b'ibahidè na jambo, na jongo ja na ba luwasé méléma, na miobé miabu miadia bo sihidwèngò. ¹³Ka mo à huwasè pè bo na: Wa bahidèsè ni ngobo tè éni? Nalè so ka nywè oka bahidèni ngobo ipokwè jèhe? ¹⁴Endi na: Nlihi à liyakandi malango ma Njambè. ¹⁵Bato boko bandi o njamba ya n'sènè, ovèlè ndi ya bu éyokasè malango ma Njambè ma liyakwè; Epéd'abu éyokasè mo, ubosa, sétani apo, iyomwidè sango éliyidwè o méléma miabu. ¹⁶Bapokwè, ikaka tè, ba hokakandi malango ma Njambè, o loboko lohidi kodongo kodongo na malalé; o bo ba yokasè mo, ba kahakandi mo na ényèngè; ¹⁷nandi bi bènè mékanga mia ngudi bo mètè, ubènè pivi, ndi, ubosa jabu ipahiasè njukè na mayèjiya, omè tépè ndi yabu ébomiasè mabaku na ikwa o mayèjiya. ¹⁸Bapokwè pè ba kahakandi mbongo élihidwè ohé ya mayohi; bandi ba hokasè malango ma Njambè, ¹⁹nandi mapata ma émèno, itongina ja miam mia hé téni, na iyamanidè ja matukumia ma juwèsèndi malango tè ma bia hambwidè mo mètè, mi bènépè m'biti na mwa moko. ²⁰Bapokwè ba kahakandi mbongo o mahè mayam; Bandi ba hokasè malango ma Njambè, na bo ba kaha mo, ba buma bébuma, mabo malalo, mabo ntoba, na ébwéya o n'labè moko. ²¹Na langwaka pè bo na: Lambi lo kadèkwèndi u wèdwè o élimbi, oho o yé ya ikondo? Anga na lo tèmèsè o loba la tauli? ²²Nahabwana yèhè ékutamidi éka pumiandi o bwébwé, na yèhè éma diyè bo nyinyilaka, éka okw'èndi o n'télélé. ²³A jani mato m'ihoka, a hokasé. ²⁴Na béanaka pè bo na: bandamidèsè ni na n'jambwè yanwyu éyokasè. Oka més'wèndini na jèto janwyu ika hanè, na bo ba badè pè jèto janwyu mètè. ²⁵Nahabwana baka vèndi o ajanidi, ndi ahidi ahibènè, baka nongoni mo yaju éjanidi. ²⁶Na béyaka pè na : Ikania ja njambè ité ka moto a mwanjaka mbongo ohé, ²⁷Na mo a yoko viyo tombété mo ponyè, bulu na mwéhé, éliango e cèsèsèndi ya tombwa, mo aiyodè ka nonanè étombasè. ²⁸Nahabwana hé écèsidèsèndi yo mètè, taha (itubwa na) n'ngongo, benjè ébongo, benjè ébongo élondasè tih na métonga. ²⁹na o ébuna é yodosè, kao m'bénji a bèndi bèibèi, nahabwana ndonda épondi. ³⁰Na béaka pè na: O ka kwanidèndi ikania ja njambè na njalombwè? O ka donguandi jo na n'gobo évèlè ? ³¹Eté ka n'tonga mwa sénévè n'dihidi na, o bo ba liyasè mo, n'di bohòlè bwito ipinya métonga mé liyakwè méhèpi o hé téni; ³²Ndi mwa liywè njè, na mo mwa tombwa, n'sénakandi ibala béliango bèhè na i yavidè mélabè ménènè, ovèlè ya lononi la loba lo posé idia o mapupu maju. ³³Na m'bao ja n'gobo ihitè ka éni yondi yaju é ma diyè a langwana bo manlango ma njambe o bwito bwabu bo ma diyè na bandi ba vélèsè iyoka; ³⁴A bo diya alangwanaka bo ubènè ngobo, ndi, tobo tobo, a ma dibwidèndi béyokwédi biaju yèhè pi o bwébwé. ³⁵O buwa tè bonè, épédi ya kolo, Yésus na vonoko bo na: O jabwasé ni o mudi m'pokwè. ³⁶Imèdè ja iyowènè bébumbu, ka bo ba lanasè mo o bwalo bwaju bo ma diyè. Mialo mépokwè tèpè me ma diandi omè. ³⁷M'buku mwa n'gonja na hungaka, o jèto ima diyè na bwalo bwa bendi ilonda na miba. ³⁸Nandi mo o viyo o ébonga o mahina na bwalo. Na bo na omwidèsè mo n'ibéya na : N'yokwédi, wa yokaka njèbè na o ndi bèibèi n'iwédo? ³⁹Iyomwa jaju o viyo, na mo na bamiaka m'pupè na ibéya na tubè na :Voli, dibaka n'numbu: Na m'pupè na votoko, iwèmia inènè na pahaniaka. ⁴⁰Na béanaka bo na: nja tinè ya nywu éjanidi jongo m'bao téni ? Nalè ka nywè odihidi ubènèni ikamidè? ⁴¹Na jongo inènè na bwéaka bo bèhè, ba ka langwaka boko na ba pokwè na :Onu andi pè njalè, wa m'pupè na tubè bé yosiasè?

5

¹Na bo na tunjèsè o mudi m'pokwè mwa tubè, o n'tindi mwa Gadaréniens. ²Ubosa ja Yésus ihibasè o bwalo, kao moto moko abakamindi mo bèhibèhè, aviyaka o malonga, mo na édidè ébé o nyolo. ³Moto t'onu adiyaka épédi yèhè kao o malonga, na moto ahivèlè pè ikata mo, diakaté na n'gokobi. ⁴Nahabwana ama janandi bèsèhi o mémbéndé na katwèngò na n'gokobi, ndi ama patandi ngokobi na ibuka bèsèhi, na moto na wa moko abo vélè pè ibwéya mo. ⁵A ma diandi épédi yèhè, bulu na mwéhé o gadina ja malonga na o mékodi, a yamaka na ibabidè nyol'aju mètè na malalé. ⁶O mo ayèndi Yésus yavanidèngò, na toloko mbila n'ila ingondama o boho bwaju, n'iyama na ngudi na: Jau na ovè indi nalè, Yésus, Mwana Njambè ya Loba la Loba? mba, isosolidèsèndi ovè na ohi jukumidèsé mba. ⁸Nahabwana Yésus ama béanandi mo na: Pumaka o nyolo ya momo tè monè, ovè édidè ébé! ⁹Na mo na huwaka mo na: Dina jove indi njabwe? edidi ebe indi dina jamè, yawanago nanè, nahabwana ondi hitango. ¹⁰Na mo na soqolidèsè mo na a yi pumbase bo yavanidèngò na etomba. ¹¹Ome ema janangi o mbuwa nkodi ebumbu enene ya ngweya etombaka. ¹²Na eddi te ebe yé na sosolidèsè mo na, limidèsè we o ngweya tedinè, ona ohinjasebo o nyolo. ¹³Na mo na hemiyaka. Na bedidi bebe na pumaka, na hinjaka o

ngweya, na ebumbu ya ngweya na laka ikwa o tube: bema diya beybeyi na tojeni iba, jo na dimaka o tubè.¹⁴ Ba tati ngweya na nyapwaka membila; na yamanidese bwendi ontindi momwehepi na o mamboka. Bato na laka imbuwa eyanihidi.¹⁵ Na bo na poko o njamba ya yesus na yenese wa bedidi bebe, z mz jznè bedidi diyango botogo bwamu na edidi eyamu, na jongo inene na bweyakabo.¹⁶ Ba ma yeene njalombwe eyanihidi na yebwaka poh o njalombwe epodi na momo te onu, na o ngweya.¹⁷ Na bo na sosolidese Yesus na a yowwase o ntindi mwabu.¹⁸ Mo betango o bwalo, ama jane edidi ebe na hudesemo ipeh andi a laka na mo.¹⁹ Yesus a yemiya nanè, nandi na mo na langwanaka mo na: valaka o angane yove ya ndabo, langwakabo ya Yesus ehadi opele ya ove, na ka mo a yokidi ove ngebe.²⁰ Na mo na laka iyebwa poh ya Yesus ehadi o pele ya ju, na bo behe na diyanka o imamana ja hapwango.²¹ Yesus o ye ya bwalo na laka o mudi mu poke mwa iyo, o ebumbu enene ya bato ema yobonyè beyibeyi na mo.²² Na poko ome nkaneyi mwa synaguogue, dina; Jahurus, yenengo mo na poko ikwa o mako maju,²³ na mo na kaliya ka na: mwana me wa waju andi o mudi mu pokwe wamidese ipoh ibonguemo bino, ona a payihase iyonga na emeno.²⁴ Yesus na laka na mo. Na ebumbu ya bato na hongaka,o.²⁵ Nandi mwajo moko a ma diyandi ome na idaka uviya jomu ja mebu na meba.²⁶ A ma tukandi o bino bia ma dokita ma hite, na mo na hanaka njolobwe yaju ema jane, nandi a pahiya iwewiya, nandi na diyaka tekaho o njuke.²⁷ O mo a yokidi na yesus andi, na mo na poko o anganè ya ebumbu ya bato, na bweyaka mboti yaju.²⁸ Na mo na behaka na: Na bweyanjè toto kaho mboti jaju, ika yongandi.²⁹ O ibosa te ja joko, idaka na yomwaka mo onyolo, na mo na bahidese na idaka ima diyemo onyolo iyonguindi.³⁰ Na Yesus naa bahidese na ngudi poko eyomwindi mo onyolo; nandi, mbuwango o anganè ya ebumbu ya bato, , na behakana: Njale a bwehidi mboti jame? ³¹beyokwedi bona: O yenesendi ebumbu te ya bato yé ehunganase: nandi o hukana njalle a bwehidi mba? ³²Na mo na mbuwakka o ma jamba ma ju, o iyenè njale a hadi nanè.³³ Mwajo te onu, bangango na libango, bahidengo njalobwe etombidi na mo, na kwaka o mako, na langwakamo pokwe pokwe.³⁴ nandi Yesus na langwakamo na: Mwana oh ikamide jove iyonguindi ove; valaka na nsangny, na ove wa yonga.³⁵ Mo abi abéaka, bato ba vihidi o mboka nkanéhi mwa n'dabwa Njambè ya jiu na langwaka mo na: Mwan'ovè a wèndi; ébè pè mala na o jéngidèsè n'yokwédi?³⁶ Ndi Yésus, ubènè iditè mohi téma, na langwaka nkanéhi mwa ndabw'a Njambè ya jiu na: O ibangasé, janaka toto kao ikamidè.³⁷ Na céléwidèsè bato bèhè na, na moto ahi yongasé mo, toto kao Pierre, na Jacues, na Jean, mwana nyangwa Jacques.³⁸ Ka bo ba podi o ndabo ya nkanéhi mwa ndabw'a Njambè ya jiu, o Yésus ayènididi ébumbu ya bato ngwangwalani, na ba ma diyè ba yéyaka na ba mébami o loba.³⁹ Na mo na injaka n'ibéa na bo na: N'jatinè ya iyoko tédi, na njambwè éyéhidèsè nywè? Mwana mwajo a wah, andi o viyo.⁴⁰ Ba ka vèhèsè mo. Yondi yaju épumidèsè wèhèpi o nnwènè, na dikanaka hangwè na nyangw'a mwana, na baju ba tamwanidi, na ihinja o vélè ndi ya mwana énanjihidi.⁴¹ Na mo na bwéaka mo o éhino, na ilangwa mo na: Talitha kumi, éminasè na: N'goni, ilangwakandi ovè na tèmèsè.⁴² Ubosa, n'goni ya mwajo na tèmèsè, na kanidèsè itamwa; nahabwana ama janandi jomu ja mébu na méba. Bo bèhè o imamo ja apwango.⁴³ Yésus na kokomidèsè bo na, bi langwasé na moto opokwè njambwè étombidi, bènjè a ilangwasé bo na ba vèsè n'goni ya mwajo ija.

6

¹Yésus na yémwaka ova , n'ila o m'bokaju. Béyokwédi biaju na hongaka mo. ²O buwa bwa iyojo, na mo na kanidèsè iyokwidè o ndabwa Njambè ya juh. Bahitè ba yokidi mo a béaka,na mamananaka n'ibéa na: Njalè ayokwidè Mo mambo té ma? Mbao ya iyodè ka yaju éjanidi éni, épangasè Mo a haka bémèmèlè té bia mambo bé na bino biaju? ³Anga kapéndà, mwana Maria, mwana nyangwè ya Jacques, ya Joses ya Jude na Simon? Ibè na maluku maju tépè mandi na wè ova? Mo diango bo ka ilambo.⁴ Nandi Yesus mo na: Ntongui a minguekwendi kaho o mbokaju, o qngane ya bona baju, na tepeh o ndambo yaju.⁵ A bo diya na hahase bememele eyi diyenje kao itade bino o mebedi.⁶ Na mo na mamananaka ibwanja jaju. Yesus na laka a lakalaka o mamboka na o mgjmba mabu a yokwidese.⁷ O me na mo nna njiyaka jomu ja beyokwedi, na lomakabo ba ba, na ivebo kunya o bedi be bé.⁸ Na langwakabo na binongose na jambo ulajabu ja esendo, eyidiyenje kao ntumbe; tombe pèmbè, tombe nkombe; tombe dolè; ⁹tombe selepaci, nandi o iynonseni mboti.¹⁰ Na mo na behakkana: o mandabo manyu maaka injè, diyakani ome nibweya nywu okalè o iboko tedine.¹¹ Ya ponje na bato ba kaha nwyuni tombe iyoka nwyuni; yomwakani o iboko tedine, na nwyè wa yemani mbulumbulu o mako ma nwyu, ona nane evelidese edando.¹² Na bo na laka, na tubwaka ipakwaniya ikamide.¹³ Ba ma pepandi bedidi be bé, na bo na yokidese bo ma hulè na iyonguidebo.¹⁴ Na mpolo heroode na hokaka iyanaja ja Yesus nahabwana dina jaju ima hamanideendi na behaka na: jean batiste a maa pumbwandi o mewewe.¹⁵ Ba pokwe ba behakana: qndi Elie. bapokwe bona: qndi ntingui ka bona metongui.¹⁶ Nandi Herode, hokango nane, na behakana: Jean teyame pakidi, mondi a pumbwidi.¹⁷ Nahabwana herode momete a ma bwehidendi Jean, na wedesemo o nkoma, opele yya Herodias, mwajo wa philippe, mwana nyangwe, nahabwana ama bandimo.¹⁸ Na Jean na langwakamona: wa hulama inongo mwajo wa mwana nyongwe.¹⁹ Herodias na lingwaka itenguene Jean, vahango iwehidemo. nandi a velè; ²⁰nahabwana Herode a bangakandi Jean, bahidengo ka mo a dihididi dongomanidengo, a ma kambanimo, na, o mo ha hokidimo; a ma diyandi na enyengue o iyokamo.²¹ Nandi buwa boko bo yamu na poko, o herode, , o buwa bwaju bu jawene, na vese ngado enene o ba penjamango, o batemi o boho na o ba kaneyi ba galilée.²² Mwana wa mwajo wa Herodias na injaka o angane ya ndabo; na yembaka, na tondidese Herode na banji baju. Na mpolo na langwaka itongo ja mwajo: Huwakamba yehepi yove evahe, ika vendi ove.²³ Na mo na badese na: yove eka hudemba, ikaa vendi ove, na diyaletè epeyi ya ngumba mwame.²⁴ O mo a pumidi, na langwanaka nyangwaju na: ove, oka hudendi njalobwe? na nyangwe na yawanakana: Molo mwa Jean Baptiste.²⁵ Na mo na timbaka iwamide o hoho bwa mpolo, na ilangwamo na: Ivahakandi na o vese mba sahava teni o beki, molo mwa Jean Baptiste.²⁶ Na mpolo na lumaqmake; nandi, o tina yaju ema langwe banji baju, a bo vaha isiyamo nane.²⁷ Na mo na lomaka o ibosa sojè, na oda ya

na a waniyase mo molo mwa Jean Baptiste. Na sojè na laka ipaka Jean Baptiste o nkoma,²⁸ na waniya molo mwaju o beki. Na vese mo itongo tedi, na itongo tedi na vese mo nyangwe yaju.²⁹ Beyokwedi bia Jean hokango nane, na poko inongo mbimba mwaju, na laka ipudemo.³⁰ Na aBehadi bia ba pollo, na hoboniyaka beyibeyi na Yesus, na palaka mo yehepi yabu ehadiidi na yehepi yabu ehokwide.³¹ Yesus na langwanakabona: Vakani o ibiko ja ntove, na nywue wa yojoni bohohle. Nahabwana bahite balakkandi ba pokondi, nandi ba pahiya ipolo ja ija.³² Na bo na llaka na bwalo o iboko ja ntove.³³ Bato ba hite ba yenindi bo ba laka na bo yembakabo, na bo behepi na laka membela upo o boho na bo.³⁴ O boo ba podi na bwalo, Yesus na yenese ebumbu enene ya bato, na mo na yokakabbo njebe, nahabwana ba ma diyandi ka bembe be dihidi bibene ntati; na tubwaka iyookwidebo.³⁵ O iwela ima diye ilaka, beyokwedi na hipiyaka mo beyibeyi, na ibeya na: Iboko tedi indi ntove, nandi iwela ilindi,³⁶ timbidese boni, o na balase o mamboka opele ya na hambase maja.³⁷ Yesus na yawanakabona: Veseboni nwyue mete maja. Nandi na bo na langwakana: Okakandi iyamba paimbe na behweya bia frangue be ba, na we ya vebo maja?³⁸ Na mo na behakana: Paimbe ininga jnyu ijanidi. Valakani imbuwa? Na bo na mbuwaka na yawanakana? Itano, nna wé iba.³⁹ Na mo na vese ndaki yana ba dihideseboni bato ka bato yabu pele o mehongo,⁴⁰ na bo na diyaka epeyi ya ebweya na mabo matano.⁴¹ Na mo na nongoko paimbe itano na wé iba, betidengo miyoo o loba, na vambiyaka. Ndi, hengwaka paimbe, na vese beyokwedi, na ilangwangwa bona kabakani na nwyue wa veni ebumbu. na bo na kabakka tepeh wé iba.⁴² Bobehe na jaka na hulaka,⁴³ na bo na waniyaka jomu ja bessè na be ba londango na be kulu bia paimbe be dikaneyo bia wé.⁴⁴ Ba ma jè paimbe ba ma diyandi tojeni ja bato itano.⁴⁵ O ibosa, na pambalidese be yokwedi biaju na ba betase o bwalo; ula o mudi mu pokwe, ople ya Betsaida, nane mo a timbidese ebumbu.⁴⁶ O mo a timbide ebumbu, na laka o nkodi o pele ya ikaliya.⁴⁷ Kolo na poko, bwalo bo ma diyandi o angane ya tube, nandi Yesus a ma diyandi o ntindi.⁴⁸ Nandi ba yenindi juke bwito udukanna kapi; nahabwana mpumpe mu lanakkabo iboko ipokwe. O ma wela maju ma nayi, na mo na laka o bo ba ma diye, tamwango o tube, na vahaka i balabo.⁴⁹ O bo ba yenidi mo a tamwaka o tube, ba pisihinda mundi ndimo, na bo na yamaka;⁵⁰ nahabwana bo behe ba yenimo, na bo diyakaa na jongo. O ibosa, Yesus na langwanakabo, na ibbeyana: Diyakani nyolowe, anndi mba, ubangaseni.⁵¹ Na mo na betaka o bo ma diyye o bwalo, na mpumpe na temese. Na bo na diyaka o imamana ja hapwango;⁵² Nahabwana ba bo bahide bememelè bia paimbe, nahabwana melema miabu me ma kolandi.⁵³ O bo ba jabwidi tube, na bo yenese etomba Génésareth, na bo na ntujese.⁵⁴ O bo ba pumidi o bwalo, o bato ba yembidi Yesus,⁵⁵ na bato na laka o mamboka na mamboka, ba waniyaka mebedi o mq kondo, iboko vio vehe o mio me ma diye.⁵⁶ Iboko jehepi jaju ipodi, o ma mboka, o metindi, ba wanihindimo me bedi o angane ya mboka, na bo na sosolidese mo na apanngsasene ba bweyase mbotaju. Wehepi a bwehidi mo a pahindi iyonga.

7

¹Pharisiens na scribes, na viyaka o yerusalem na diyaka o njamba ya Yesus.² Na bo na yenese beyokwedi bioko be jaka na bino bia bediddi be bé, na diyaka bino bia ndindi. Nandi, pharisiens na juifs,³ nandi pharisiens na juifs ba jaka bi yowé bino, idongwa na matede mabu na vio;⁴ O bo ba yemwidi o angane ya etomba, ba ma janji o bo ba mede ituka. Ba ma jananji peh mambo ma pokwe itenguene mbokabu, ka iyowa ja belayi; bedanguibepokwe.⁵ Na pharisiens na scribes na huwaka mo na: Na njatine ya beyokwedi ba dihidi bi yongue matede ma ba payè, nandi ba jaka na badidi na bedidi be bé?⁶ Yesus na yawanakabona: Bato bobè; Esaie ha handi bwamu o nwyue, ka mo a tilidi na: bato teba ba yeyèsimba na bepopo, nandi nlema mwaju mu havqnidendi na mba.⁷ Endi nane kabo ba yeyèsimba; na ivè ma benda ma viyase na bato.⁸ Osiyakandini esngani ya Njambe, hokona wa bi mbuwani kao bia bato.⁹ Na mo na lanngwaka peh bo na: ¹⁰Nandi Moise a behindi na: hosiya hangwe na nyagwe; na: a ka yeme hangwè yaju tombe nyagwe yaju a ka wanji.¹¹ Nandi nywue, o behakandini na: moto a langwanjè hangwe na nyagwe: Yame ema luke ive ove endi sengahi; eminase na: mwambo o pele ya Njambe,¹² wa diikakaa mo ni a haka peh na njambo o pele ya hangwaju na nyagwaju,¹³ uyomwide johi ja Njambbe o pele matede manywue, ma nwyue mete ma tede. o hakandi tepeni mambo ma pokwe ma kwanidese.¹⁴ Utomba ome, njihidengo peh ebumbu o mo, na behaka na: hokakani ka mba ibeyase, na nwyu wa bahideni.¹⁵ Na njambo ibewe ijinja o moto ika jongolide mo, nandi evihase o moto ndejogolidese mo.¹⁶ Moto a jananje mato mato miyoka a yoka.¹⁷ O bo ba injidi o ndabo, havinidengo na ebumbu, be yokwedi biajuna huwaka mo nyuwe itenguene ngobo teni.¹⁸ Na mo na behakana: nywue tepeni, ondini o diyaka ubene ma yowe? wa yowenina yehepi eyinjase o nyolo ya moto ya jongolidesemo?¹⁹ Nahabwana ya hinjaka o nlema mwaju, nandi uyuhu jaju, na yo nane yala o iboko idihidi kutamango.²⁰ Na mo na behakapena: eviyase o moto, yondi ejongolidese moto.²¹ Nahabwana endi oyé, eviyakandi o nlema mwa moto ndi eviyase makongonide ma bé, iyondé, na eweyani,²² jiba, ba tondi dolè; bobé, miyo ma itonguina, nfobu, ibetiya.²³ Mambo te ma bé ma mo mehepi ma viyakandi oyé, na ma jongolide moto.²⁴ O Yesus a yomwidi ome, na laka o ntidi mwa Tyr na Sidon. Na mo na injaka o ndabo, o na na moto a iyibahidese; nandi o bo luka ikutama.²⁵ Nahabwana mwajo moko wa mwanaju a ma jane edidi ebé, na yokaka bo ba behaka opele Yesus, na poko ikwa o mako maju.²⁶ mwajo te mo a ma diyandi grecque, syro phenicienne. Na sosolidese mo na pepase bedidi be bé yavanidengo na itongo jaju.²⁷ Yesus na vonoko mo na: dikaka bana hulase; Nahabwana yya ndogomanide inogo paimbe ya bana, na yo ya mpumbama o bana ba mbwa.²⁸ Eh Paye, no na yawanaka, bana ba mwa bandi oyé ya tahuli, ba jakandi mebunje ja bana.²⁹ Nandi na mo na vonoko mo na: o tina ya johi tedine, valaka, edidi ebe epumindi itongo jove o nyolo.³⁰ O mo a timbidi o ndabo yaju, na komidese mwana nangango ukondo, edidi ebe na pumaka.³¹ Yesus na yomwaka o ntidi mwa Tyr, na poko o Sidon ula opele ya Galilée, jabwango etomba ya Decapole.³² Na bo na waniyakamo imbuse, a ma jane njuke ubeya, na bo na solidese mo na atadese mo bino.³³ Na nongoko mo o njamba ya ebumbu; na wedese mo lopenju o mato, na bweyaka mo heyemi na

masenjè maju mete; ³⁴betidengo miyo o loba, na vehumaka, nibeyana: Ephratha, eminasena, dibwaniyaka. ³⁵O ibosa, mato maju na dibwaniyyaka, eyemi yaju na hunjaniyaka, na behaka bwamu. ³⁶Yesus na langwaka na bilangwase na moto; nandi na mo na langwakana ba tandidesejo. ³⁷Na bo na diyaka o himamana ja hapwango, na ibeya na: hahakandi mehepi bwamu; a pangakandi ma mbesue ma hohaka, na pose iyokaka.

8

¹O bepedi te bene, ebumbu ya bato enene na hoboniyaka nandi bibene jambo jija, Yesus na njiyaka beyokwedi, na langwakabona: ²Indi na njebe o pele ya ebumbu teyè; Ya bendi hulo yabu edihidi na mba, nandi jambo jija ibewe. ³Na timbidejè bo o mamboka mabu na nja, ngudi aka mandi bo o nyolo bo babi o njeja; nahabwana boko bandi ome va vihase yavanidengo. ⁴Beyokwedi biaju na yawanakamo na: Nale ndi yawu eka hulide bo na paimbe, o ntove ova? ⁵Yesus na hukabona: paimbe hininga janwyu ijanidi? Indi hembwedi. ⁶Na mo na dihidese ebumbu o mayè, nongongo paimbe te hembwedi di, na vambiyaka, na vese beyokwedi biaju na ba kabase, na bo na vese ebumbu. ⁷Ba ma janandi mbumbu ja wé, na Yesus na vambiyaka, na mo na kabaka. ⁸Na bo na jaka, na hulaka, na bo na timbanaka besè hembwedi londango na bekulu be ma dikane. ⁹Ba ma diyandi tojeni inayi. Na Yesus na timbidesebo. ¹⁰Ubosa na betaka o bwalo bona beyokwedi biaju, na betaka ula bepeyi bia Dalmanutha. ¹¹Na Pharisians na puumiyaka, na tubwaka ikalana Yesus, na ihudemo ndebeyo eviyase o loba. ¹²Yesus na pumidese etoti o edidi yaju, nibeyana: Na njatine ya etuta teyè ehuwase mba ndebeyo? Ilangwanaki nwyuni pokwe pokwe, ndebeyo na ya poko vehude etuta teyè. ¹³Na mo na laka, na betaka o bwalo, ula o mudi mu pokwe. ¹⁴Beyokwedi na banganidese inongo paimbe; ba ma janandi paimbe poko o bwalo. ¹⁵Yesus na vese bo ndaki teni: Bandamideseni na waheni ya Pharisians na tepeh ya Herode. ¹⁶Beyokwedi na konnidese bomete na bomete, na ibeyana: Endi nahabwana ubena pmembe. ¹⁷Yesus bahidengo nane, na langwakabona: na njatine yanwyu ekongonidese moko na opookwe? Iyowe ibewe na nwyu? wa hokakani ondini na melema me kolo? ¹⁸Nwyu na miyo uyeneni? Nwyu na mato, uyokeni? ubenani bongu? ¹⁹O mba ivambihidi paimbe itano opele ya tojeni ja bato, besse be ninga bia paimbe be nikanidi? jomu na beba, mo yawanangobo. ²⁰O mba ivambihidi paimbe hembwedi opele ya tojeni ja bato, besse be ninga biayu be timbanidi? hembwedi bo yawanango mo. ²¹Na mo na behaka: waha bahiteni? ²²Na bo na laka o Betsaida; na bo na wanihaka Yesus pohu, ni sosolide na a bweyase mo. ²³Na mo na nongoko iyino ya pohu, na lanaka havidengo na mboka; Na wedesemo ma senje o miyo, na tadesemo bino, na huwakamo ipeh a yenesendi jambo. ²⁴Na mbuwaka, ni beya na: iyenesendi bato, nandi iyenesendi ka bele, be tawmaka. ²⁵Na yesus na na wedesemo njopokwe bino o miyo; o pohu embuwidi miyo sihihi, na mo na hongakana yenese bwamu. ²⁶Na yesus na timbidesemo o ndabo, na ibeya na: ulase o peh o mboka. ²⁷Na yesus na laka, na beyokwedi biaju, o ma mboka ma Cesarée ya Philippe, na mo na huwaka bo nwuywe o njeja: Ba langwakina indi njalè? ²⁸Na bo na yawanakana: Jean Baptiste; Ba pokwe Elie, ba pokwe, moko mwa Ntongui. ²⁹Hoko na nywu, o langwakandini na indi njale? Na Pierre na yawakana: Ondi Christ. ³⁰Na Yesus na kambaniyaka na bilangwase na moto njale a dihididi mo. ³¹O me na tubwaka iyokwidebo ka mwanaa moto aka tuke bwito, aka pepwendi na ba toduna na ba temi o boho, o na a weyakwe, na mo a pumbwa ulalo. ³²Na langwakabo mambo tema obwebwe. Na Pierr na nongokomo o njamba ubeyanamo. ³³Nandi Yesus, na luwanidese na mbuwaka be yokwedi biaju, nibamiya pierre, nibeyana: yomwakamba o mbuwa satani, Nahabwana wa kamidese mambo ma Njambe, ondina kaho makongonide mia bato. ³⁴Na mo na njiyaka ebumbu ya bato na beyokwedi, na langwakabona: moto a vahanje ipo o mba, a dikasemome o mbuwa, a papese krosiyaju, na mo a yongamba. ³⁵Nahabwana aka vaye itata momete, aka pumbidendi emeno yaju, nandi aka pumbide emeno yaju o pelame na opela poh eyamu aka yongandi. ³⁶njalombwe ya moto eka pahiyè o honinje na a vahandi ipahiya miamu, a pumbidenje edidi yaju? ³⁷Moto aka vendi njalobwe opi senja edidaju. ³⁸Ndi aka jane mba hiyoni na malango mame o angana betuta na ba bé, mwana moto aka janandi tepeh iyonni opelaju, omo aka poye Heaven ya hagwaju, na benjelisi bia kenguengue.

9

¹Na mo na behakape na: Ilangwanandi pokxe pokxe na: bato boko bandi na mba ova baka diye biwé, na bo ba diya biyéne bodombeya bwa Njambe bo poko na na kunya. ²Utomba tombango, Yesus na nongokongo Pierre, Jeacques, na Jean, na tamwanakabo o loba la nkodi. Na bo na senjenka mvela; ³bonti jabu na timbaka sasa, o veletete ya hampwango ema diye ehiti iyenene o yé yo yehepi. ⁴Elie na Moise na oumiyakabo, na behaka na Yesus. ⁵Pierre nongongo johi, na langwanaka Yesus na: Paye oh endi bwamu na o diyase ova; na we ya longa meyo me lalo, ovè moko, Moise moko, Elie moko. ⁶Nahabwana a bo yowe yaju ema luke ibeya tina ya njongo? Na mbaka na poko ijuwe bo, na mbaka na pumidese johi: Onu andi mwaname wi tondi: hokakamoni. ⁷Ubosa ni bosa beyokwedi na mbuwaka ma jamba maju, na bo na yenese kao Yesus ama diye na mo. ⁸Ka bo ma diye ba yibaka o nkodi, na Yesus na langwanakabo na bilangwase na moto na njalombwe yabu eyenidi, nibweya mwana moto aka pumbwe o mewewe. ⁹Na bo na tata johi tedine, ba huwaka bomete na bomete njalombwe eminase ipumbwa na ba wewe. ¹⁰Béyokwédi na uwaka mo nyuwè té éni: N'ja tinè ya batili ébéasè na évahakandi na Elie atita'a ipo? ¹¹Na mo na yawanaka bo na: Elie aka tandi ta'a ipo, na mo a timbidè mambo mèhè tèhitéhi. Na n'jatinè so étilidwè opèlè ya mwana moto na alukindi ituka bwito na ipaiya imèngi? ¹²Ndi mba ilangwakandi nywè na pokwèpokwè na Elie apondi, na bo na janjanaka mo ka ivaha jabu, ka yo étilamidi o pèl'aju. ¹³O bo bapodi bèhibèhi na béyokwédi, na bo na yènèsè na ébumbu énéne épétindi bo, na bandi o ilangwana batili. ¹⁴O ébumbu éyènididi Yésus, na yo na mamanaka, naipo mémbila iyomana mo. ¹⁵Ka mo a uwasè bo na: njabélombwè bianyu béma diyè o béyakani na bo? ¹⁶Na momo moko wa ébumbu téyé na yawanaka mo na: N'yokwédi, iponindi mwana mè a janidi édhidi

ya imbusé, ovè o dihihi. ¹⁸O iboko vèhè jaju ibwéasè mo, épumbakandi mo o hé, mwana aka bulaka, mahudi ma pumaka mo o nnumbu, na ngèlètè, na isétidè mo bélonji bèhè. Isosolidèndi béyokwédi biovè na bé pépasé édidi té yé, ndi bia vèlè. ¹⁹Ah! mbongo épuwidi ikamidè, Yésus na bo mona, n'ibwéya o njapédè yamè éka diyè na nywè? N'ibwéya o vèlè yamè éka indinè nywè? Vaniaka mba mo ova. ²⁰Na bo na ponoko mo o Yésus a dihihi. Ubosa ja mwana iyèndi Yésus, édidi na émaka mo na ngudi, n'ibwéya mo mbondo o hé, n'ihungulidè mo, aka lokoko. ²¹Yésus na uwaka hangwè ya mwana na: Uviya o njapédè yaju épahiyasè kana? Uvia mo abi mwana oholè, hangwè yawanango. ²²Na o bépédi, édidi èjèndi ipumba mo o véya na o miba o pèl'iwéya mo. Ndi, ipè ondi ovèlèsè iya jambo, epènèsè wè, yokaka wè ngèbè. ²³Yésus na langwaka mo na: Ipè ondi ovèlèsè!.....Yèhèpi èndi ulamango o pèlè ya akamidèsè. ²⁴Ubosa, hangw'a mwana na yamaka na: Mba I kamidèndi! Hanakamba na ipua jamè ja ikamidè! ²⁵O Yésus a yèndi na ébumbu èndi uponidè mémbila, na bamiaka édidi ébè, n'ibéya na: Edidi ya imbusé na posé, I kaniakandi ovè na, pumaka o nyolo ya mwana té monè, na ubadèsè pè ihinja o mo. ²⁶Na yo na pumaka, ébamaka, na iyéma mwana t'onu bwito. Mwana na kwaka o mayè kanjèna awéndi, épangidi bahitè ba béaka na awéndi. ²⁷Ndi, o Yésus a bwéhidi mo o éhino, na yèhèsè mo. Na mo na tèmèsè domu. ²⁸O Yésus a podi o n'dabo, béyokwédi na uwaka mo o n'jamba na: N'jambwè épangi wè uvèlè ipépa édidi té yénè? ²⁹Na yawanaka bo na; Ikaka tè di ja yémwaka na n'jéya épokwè kao na makalya. ³⁰Na bo na yèhèmèsè n'ila o Galiléa. Yésus abo vaha na bato ba bahidèsè. ³¹Nahabwana ama diandi a yokwidèsè béyokwédi biaju, na ilangwa bio na: Mwana moto alakandi iyambudwè o bino bia bato; ba lakandi iwéya mo, na, wih ilalo tombango iwédo jaju, alakandi ipumbwa. ³²Ndi béyokwédi bia bo bahidè johi té dinè, na b'ivaé iyuwa mo nyuwè. ³³Na bo na poko o Capernaüm. O mo ainjidi o ndabo, ka Mo a uwasè béyokwédi na: N'ja malangwè manyu ma madiyè o totongamanidèsèni o nsènjà? ³⁴Na bo na diyaka voli, nahabwana o nsènjà ba ma béyandi élomè bomètè na bomètè n'ivaha ibahidè na njalè a dihihi wa boho na bapokwè bèhè. ³⁵Na mo na diaka dia, n'injiya jomu na baba, na ilangwana bo na: Moto avahanjè idia wa boho, aka diandi o mbuwa ya bèhèpi na n'janji mwa bèhèpi. ³⁶Na mo na nongoko étumbè ya mwana, n'itèdè mo o anganè yabu, na ibapè mo o bino, n'ilangwa bo na: ³⁷Wèhèpi a kahasè mwana ka onu o dina jamè, a kahakandi mba mètè; na wèhèpi a kahasè Mba, a kahakandi, anga mba, ndi a lomi mba. ³⁸Jean na mo na: N'yokwédi, o yèndi moto a pépaka bédidi bébé na dina j'ovè, na wè na kambaniaka mo, nahabwana a hongaka wè. ³⁹Yésus na yawanaka bo na, o ikambaniasè mo ni, nahabwana na moto na wa moko aibèwè adihidi ahaka mésoki na dina jamè, na mo, ubosa aka béaka bobé o pèl'amè. ⁴⁰Ahidi a idiyè mbèmbèni na wè andi wahu. ⁴¹Na wèhè aka vèhè nyuè imoto élaï ya miba o dina jamè nahabwana ondini bato ba Kraist, ilangwakandi nyuè na ponponi na, a pumbidè bovèno bwaju. ⁴²Ndi, aka haè étumbè yoko bobé o bétumbè bé kamasidè mba, èndi mala na ilalé itingèkwè mo o ibolu jaju, na mo a'dimidwè o tubè. ⁴³Ehino y'ovè n'jè élédèsè ovè épédi ka épédi o mayèjiya, éngwaka yo; bwam pè na o pahiyasè émèno na ékul'ahino, ⁴⁴ibala na o janasè bino biovè béba n'ovè wala o héli, o véya ihidi idimé na buwa. ⁴⁵M'béndé m'ovè n'jè n'lédèsè ovè épédi ka épédi o mayèjiya, éngwidèsè mo; èndi pè bwam na o pahiyasè émèno ya épédi yèhè na ékulu ya m'béndé, ⁴⁶ipigna na ojanasè mako maba, nandi wa pumbwè o héli, o véya ihidi idimé na buwa. ⁴⁷Diyo j'ovè n'jè ijongolidèsè ovè épédi yèhè, tongwaka jo; èndi bwam o pèl'ovè na o injasè o ikania ja N'jambè na diyo joko toto, wah na ijana miyo maba nandi wa pumbwè o héli, ⁴⁸ovèlè ya n'kuju mwabu n'dihidi n'wéh na buwa, na o véya ihidi idimé na buwa. ⁴⁹Nahabwana baka mwanjandi véya o moto wèhè ka n'gomani ya vianga o ija. ⁵⁰Vianga indi ngomani éyam; ndi vianga ibènèjè pè n'jo, ba ka komandi vio na n'jalombwè? Nyuè mètè diakani vianga, na nyuè wa diani o n'sani boko na bapokwè.

10

¹O Yésus a yémwidi omè, na laka o n'tindi mwa Judée jabwango viyo via Jourdain. Bébumbu na hoboniaka pè bèhibèhi na Mo, na ka m'bèmbo yaju, na kanidèsè pè iyokwidè bo. ²Ka pharisiens ba ipihidi mo bèhibèhi; na iyuwidè mo nyuwè ya kwèmbè o iyèjia mo na, étè ulamango na momo a pépasé mwada ju? ³Na mo na yawanaka bo na: Moise ama langwani nyuè nalè? ⁴Bo mo na, Moise a ulidèndi na o tilasè mwajo kalati ya ihulama, na idika mo alasé. ⁵Na Yésus na langwaka bo na: Endi tina ya méléma mianyu mékolo ndi ya Moïse ékamanidè nyuè nonanè. ⁶Ndi, utubwa ja ivéla, Njambè a vélindi bo momo na mwajo; ⁷na tina ténì yondi ya momo éka dikè hangwè na nyangwè, na ilata na mwadaju, ⁸ona bo na mo ba timbasé n'foni moko. Nonanè, ba diyé pè baba, ndi baka diyandi n'foni moko. ⁹Moto ahikabasé so ya Njambè élatidè. ¹⁰O bo ba podi o ndabo, béyokwédi na uwidèsè mo élomè té ya yoko. ¹¹Na mo na langwanaka bo na: A lédèsè mwad'aju na iba opokwè, a hakandi iyondé o opokwè; ¹²na ohoninjè mwajo adikaka mom'aju na ila iba opokwè, a'hakandi iyondé. ¹³Na bo na waniaka mo bana ba holè, ona a kupènèsè bo. Ndi béyokwédi na kumbulaka ba ponidi bo. ¹⁴Yésus yènèngo nanè, na lingwanaka béyokwédi n'ibéyana bo na: Dikaka ni bana ba holè ba posé o mba idihidi, o ikambaniasè boni; nahabwana ikania ja Njambè indika o pèlè ya ba dihihi o ikombwédi jabu. ¹⁵O ponponi, ilangwakandi nyuè na wèhè aka diyè ahi kaé ikania ja Njambè ka mwana oholè a injé omè. ¹⁶Bènjà a inongosé bo o bino biaju, na vambiaka bo malè na ikahidè bo bino o miolo miabu. ¹⁷O Yésus a tèmidi na abèndi ila, momo moko na viaka mbila, na ikwa ngondahi o boho bwa Yésus n'iyuwa mo na: N'yokwédi n'yamu, ika handi nalè ona ipahiyasè émèno ya épédi yèhè? ¹⁸Yésus na langwaka mo na: n'jatinè y'ovè é njiasè mba na oyamu? Na wa moko oyamu ahibèwè, toto kao N'jambè mo mètè. ¹⁹O yodèndi béséngani: O iyasè iyondé, o iwéyasè moto, o ihibasé, o ivéliasè moto opokwè ilango; o itonginasé; yosiaka hongwè na n'yongwè. ²⁰Na yawanaka mo na: N'yokwédi, mba indi tatango mambo téma mètè n'viya mba n'dèmbè. ²¹Yésus m'buwango mo diyo, na tondoko mo, na ilangwa mo na: Evahaniakandi ovè jambo joko; valaka, hambidèsè yèhè y'ovè éjanidi, kabaka yo o ményamu, oka janandi iyowè o loba. Na ovè wa po, iyonga mba. ²²N'di, yokango n'juké na mambo téma, momo t'onu na laka na m'bimba o n'léma; nahabwana, a ma janandi miamu méhitè. ²³Yésus, bitamiango bé bèhè, na langwanaka béyokwédi byaju na: Eka

diandi bokolo o ba bélombo na ba injasé o ikaniya ja N'jambè! ²⁴Béyokwédi mamanango mabéa té ma Yésus ma. Mo nongongo pè johi, na langwanaka bo na: Bana bamè ni, jambo ikolo o na ba dubèsè miamu ba injasé o ikaniya ja N'jambè! ²⁵Endi pè bobobu wah na kamel étombasé o m'bana mwa n'dondoki wah na ajanidi miamu ihinja o ikaniya ja N'jambè. ²⁶Béyokwédi mamanango pè malango téma bwito, baka langwaka boko na bapokwè na; N'jalé so mètè aka yongè? ²⁷Yésus na m'buwaka bo, n'ibéya na: Na bato, nonané ébèwè éhanyaka, toto kao na N'jambè: nahabwana, na N'jambè, na jambè ibèwè bokolo. ²⁸Pierre aka béanaka mo na; m'buwaka wè, o dikindi bèhèpi, na iyonga ovè. ²⁹Yésus na yawanaka bo na: Pónpóni, Mba ilangwaki nyuè na, ubèna moto moko a dikidi, o pèl'amè na opèlè ya poh éyamu, ndabw'aju, tombé bandomi baju, tombé maluku maju, tombé nyangw'aju, tombé hangw'aju, tombé bana baju, tombé byoto, ³⁰na mo ahi kové ébwéa njo, o émbamba té ya sa'ava yé, mandabo, bandomi, maluku, banyangwè, bana, na béhisi, o matukumia, ndi o émbamba évasè, émèno ya épédi yèhè. ³¹Bahitè ba ma diyè ba boho, baka timbandi ba m'buwa, na bahitè bama diyè ba madimwè ba ka diandi ba boho. ³²Ba ma diandi o njéya, ésèndo ya Yérusalèm, Yésus a laka bo o boho. Béyokwédi bèhè ngwagwalani, ba yongaka mo na jongo o méléma. Na Yésus na hobonidèsè pè jomu na béba bèhibèhi na mo, na tubwaka ilangwa bo élasè iyanina na mo: ³³Wè baba, ondi ubéta o Jérusalèm, ndi mwana moto alakandi iyèjiywùè na padè ja miolo na batili. Baka vèndi mo makwa na awéakwè, na ba ka ambidèndi mo o bétomba, ³⁴baka vèhèsè mo na ituwa mo masènjè, idipa mo mékasa, na iwéhidè mo; wih ilalo tombango, aka pumbwandi. ³⁵Bana ba Zébédé, Jacques et Jean, ipiyango bèhibèhi na Yésus, n'ilangwana mo na: N'yokwédi, o vahakandi na ohasé wè, njambwè yau élasè ijombana ovè. ³⁶Na langwaka bo na: Njalombwè ya nyu évahasé na iya sé opèl'anyu? ³⁷Ulidèsè wè, bo béango, na o diasé, moko o yomi, opokwè o émèngwè y'ovè, ovè oka diyè o ikaniya j'ovè. ³⁸Yésus na yawanaka bo na: Wa yodè ni n'jambwè yanyu éjombanasé. Ondini o mótókó élahi yamè élukidi imoto, tombété ipahiya ikahama jamè ilukasé ipahiya? ³⁹Ondi ovèlèsè, ka mabéya mabu. Yésus na yawanaka bo na: Poniponi na: Oka motondini kopi yamè éka motè , na ikahama jamè jo tépè jabu ika kahidè nyuè. ⁴⁰Ndi itèngènè élobmè ya idia mba o éhino ya yomi na o éhino ya émèngwè, ya viaka na mba, éka vèwèndi toto kao ba kénjudwè yo. ⁴¹Ndi o Jomu ba yokidi yo, na bo na lingwanaka Jacques na Jean. ⁴²Yésus na njiyaka bo, na ilangwa bo na: O yodèndini na ba tédèkwè ka mépolo mia métindi ba tusidèsèndi bo, na banènè ba mèngèsèndi bo. ⁴³⁴⁴⁴⁵Ibèwè ikaka té ja joko o hangan'anyu. Ndi wèhè a vahasé ikaniya o nyuè, a janasé iyubiya, na a vahasé idiya wa bóhó a diasé n'kumu mwa ba pokwè bèhè. Nahabwana Mwana moto a po o pèlè yana a janjiakwè, ndi o pèlè ya ijanja na ivè émèn'waju o iyèpènè bahitè. ⁴⁶Ka bo ba podi o Jéricho. O Yésus a pumidi, bona béyokwédi biaju na ébumbu énéne, mwana Timée, Bartimée, pohu a ma diandi dia o njamba ya njéa. ⁴⁷Na mo na yokaka na andi Yésus ya Nazareth, na tubwaka iyama; Mwana David, Yésus, okaka mba njèbè! ⁴⁸Bahitè na kambaniaka mo, ona a volimasé; ndi, mo a yamaka pè wah, Mwana David , okaka mba njèbè! ⁴⁹Yésus na tèmèsè n'ibéya na : N'jiyaka moni. Na bo na njiaka pohu, n'ilangwa yo na: nongoko ngudi, tèmèsè, anjiyakand'ovè. ⁵⁰Pohu na pumbaka loki laju, na itème na ila iwamidè o Yésus a dihidi. ⁵¹Yésus, nongongo johi, n'ilangwa mo na: O vahakandi na iyasé ovè nalè? Rabbouni, Pangaka mba iyènèsé. ⁵²Na Yésus na langwaka mo na: Valaka, ikamidè jové iyongidèndi ovè. O ibosa, na mo na yènèsè, na yongaka Yésus o njéya.

11

¹Bo ipiyango o Yérusalèm, ba po bèhibèhi na Bethphagé na Béthanie o pèlè ya nkodi mwa oliviers, ²Yésus na lomaka béyokwédi biaju béba, n'ilangwa bo na: Valakani o mboka édhidi o boho bwanyu wa ponjèni omè, injakani, oka kobidèndi ni mwana budu tingamango, o moto na wa moko ahidi ahitita'a idiya; unjaka boni, wa pono boni? ³Ohoninjè moto a uwaka nyuè na: Na njatinè yanyu éyasè nonané? Yawanakani na: Mpanjihi andi bo na mala. Ubosa, aka ulidèndi nyuè bo. ⁴Béyokwédi , lango, na komidèsè mwana budu tingamango o nwènjè bèhibèhi na jombè, o mani ma njéya, na bo na unjaka bo. ⁵Pati ya bato ba ma diyè omè na langwaka bo na: Njambwè yanyu éyasè? Na njatinè yanyu é unjasé mwana té wa budu monè? ⁶Na bo na yawanaka ka Yésus ama langwè bo. Na bo na dikaka bo ba lasé. ⁷Na bo na pomoko Yésus mwana budu, na kupèsè bo na mboti jabu, na mo na diaka bo o loba. ⁸Bato bahitè tadèngo mboti jabu o njéya, bapokwè mélabè mia bélé mééngwamidi o mianga. ⁹Ba ma tèmè o boho na ba ma hongè o m'bua ba yamaka na: Hosanna! ¹⁰Malè na ikania té iposè, ikania ja David, hangw'ahu! Hosanna o loba la loba! ¹¹Yésus na injaka o Yérusalem, o tèmèpèli. Mo yènèngo mambo mèhè, ka épédi émadidyè ya tomba, na laka o Béthanie na jomu na béba. ¹²Bia bwéhé, o bo ba pumidi o Béthanie, Yésus na hokaka n'jah. ¹³Yenengo havanidengo figuier bu jane bekayi, na mo na laka iyene njalombwe edihidi il; nandi ipiyango na mo na komidese kao toto bekayi, nahabwana ya bodiya epedi ya figues. ¹⁴Nongongo johi, na beyaka na: Na buwa na moto hayijase bebuma biove; Na beyokwedi biaju na hokaka. ¹⁵Na bo na poka o Jerusalem, Yesus na hinjaka o tempèli. Na bepaka ba ma diye ba hambidese na ba ma hambe o tempeli; na pumbaka tahuli ja ba hambidese lononi; ¹⁶nandi a dika na moto a bapese na jambo utombanajo o tempeli. ¹⁷Na mo na hokwidese nibeya na: Endi tilamango na: ndabwame endi ndabo ya makaliya? Nandi nywue o timbidendiyo ndabo ya mibi. ¹⁸Ba temi o boho na sacribes, hokango nane, na butaka njeya iweya mo; nahabwana ba ma bangandi mo, tiina ya ebumbu eme tonde loyokwanedi laju. ¹⁹O kolo epodi na Yesus na pumaka o mboka teyone. ²⁰Na mwako, utomba jaju, na beyokwedi na yenese figuier yahango nibweya o mekanga. Na ²¹Pierre na kongonidese njalombwe eme tombe, na langwaka Yesus na: paye oh mbuwa, figuier yove eheme eyahindi. ²²Na Yesus na nongoko johi, na ²³langwakabona: Janakani ikamide o Njambe. Ilangwanakandi nyuwueni pokwe pokwe, boto a langwanje nkodi temu na: yomwaka ove odihidi valaka ikwa o tube, nandi ayibeneje doute o nlema mwaju, nandi a kamide yaju ebèhidi, aka yenendi ka nanne eka haniye. ²⁴Yondi yame elangwase nywunina: yehepi yanywue eka hude na ma kaliya, kamidesenina o pahindi yoni, oka yenendiniyoo ehanyaka. ²⁵Wa temenjeni domu o pela ma kaliya, wa jananjeni njambo na motoo, sihidese moni, ona hangwanywue a dihidi o loba a sihidese tepeh nywuni bobe

bwanwue.²⁶ Nandi o hisidenjeni, hangwanywu a dihi o loba a sihide tepeh nywue bobe bwanywu.²⁷ Na bo na lakapeh njo epokwe o jerusalem, na, epedi ya Yesus ema jope o tempeli, ba temi o boho, na scribes, na ba todū, na poko iyenemo,²⁸ na ibeya na: na njikase ya kagna yove ehase mambo tema, njale avedove kugna ihamo?²⁹ Na Yesus na yawanakabo na: Ivahakandi ihuwanyue; Yawanaka mbani, na mba na langwanywuni na njikase ya kugna yame ehase mambo tema mo mehepi.³⁰ Ikahama ja Jean ivihindi ja loba, hona ja bato? Yawanakambani.³¹ Nandi ba behakaa bomete na bomete: ya hawanaanje na: Ja loba, aka behandina: na njatine ya edihi upiseye moni?³² Ya hawanaanje: O bato... A banguindi etomba, nahabwana bo behepi ba yenendi Jean ka ntongui.³³ Na bo na yawanaka Yesus na: we ya hode. Na Yesus na yawanakana: Mba tepeh na languenwyue na kugna ya me ehase mambo tema.

12

¹Na Yesus na behanako na ngobo. Momo moko na hiyaka mwanga. Na dingaka mo na ngaho, na punadaka mbana na longanka mwana ndabo, na kahidese ba hihi maku, na yomwaka otomba. ²O epeya yayiomwide, na lomaka njaji iyene nhihi maku, o na a pahise jaju jongo ja maku. ³Bwehanso mo na dikapaka mo na timbidese mo bino bevovole.⁴ Na mo na lomaka peh njanji mu pokwe; na dipakamo o molo, na jongolidese mo. ⁵Na lomaka peh wa ba lalo, na wehyaka mo, na bahite, na dibaka bo, na weyaka ba pokwe.⁶ A ma jananji mwana ju wi tondi; na lomaka mo na mohi ma na: ba ka jananji bodilo nahabwana andi mwana me. ⁷Nandi ba hihi maka na behaka: mwanaju mo nu, vakani, o weyase monina kobo ya diya o pela wu.⁸ Na bo na bwehakka mo, na weyakamo, na pumbaka mo yavidengo na mwanga. ⁹Sahava, njalombwe ya hangwe ya wanga ekahaye? aka pondi, aka weyandi we, na mo ave bapokwe mwanga.¹⁰ Wa langani johi tedi o metila: ilale jabu isidi jonji timbidi mongolo ya njmba; ¹¹Indi ivaha ja Njambe itimbidi nane, indi jambo iyamu o miyo mahu? ¹²Nandi ba vahaka ibweya mo, nandi ba bangaka ebumbu. Piseyango na endi opabu ya Yesus ebehidi nane. Na bo na yomwaka na laka.¹³ Na bo na lomaka Pharisiens, na Hérodiens joko, ona ba hokase mo o mohi maju. ¹⁴Na bo na poko ilangwamona: paye oh oyyowendi na ondi pokwe pokwe, nandi ubena bokongo na ja joko; nahabwana wa mbawaka ikwanide ja moto, o hokkwidese ndikao njeya ya Njambe na ya pokxe pokxe. ¹⁵Olukindi iyeva hona na ya hevaka, Yesus bahidengo bwanjo yabu, na yawanaka na: Na njatine yanywue vahiyase mbani, waniyaka mbani wa madiwe ona iyenese mo¹⁶ Na bo na waniyala moko; Na Yesus na huwakana: wa njale a janidi be behepi; Cesar, bo yawango. ¹⁷Na mo na behakana: timbidesen, i edidi ya Cesar; na ya Njambe o Njambe. Na bo na diyaka o imamana ja hapwango.¹⁸ Sadducéens, ba behasena ipumbwa na ja joko ibewe, na poko iyene Yesus, na huwaka mo nywuwu na: ¹⁹Paye oh kaka ndi Moise etili. Mwana nyangwue a wanje, na mo a dika nkuwa, nandi ayi bene bana, mwaana nyaagwaju a nongondi mo ka mwadaju.²⁰ Nandi ba ma diyandi bona nyagwe hembwedi. ²¹Wa boho na banyaka, na waka ahi dike mbongo. Wa baba na nongoko mwadaju, na waka ayi dike mbongo. nane na hanyaka na waba lalo, ²²na moto wabu adika mbongo. O bo ba tombidi, mwajo na waka tepeh. ²³O ipumbwa jabu mwajo aka diyandi wa njale? nabwana bo behepi ma diyandi momo wa mwajo. ²⁴Yesus na yawanaka bo na: ubeweni o bohuma, nahabwana wa bahideseni metila, tombe ngudi ya Njambe? ²⁵nahabwanna ipumbwa ja bato, bomo ba nongue peh bbajo, tombe bajo bomo, nandi baka dihandi ka benjelesi bia loba. ²⁶Opele ya ipumbwa ja mewewe, wa langani, o kalati ya Moise, ya Njambe evonose, intengune ipupu ja vey: indi Njalbe ya Abraham; ya Issac, na Njambbe ya Jacop? ²⁷Njambe ehyi bewe Njambe ba mehi wa, nandi Njambe ya ba dihi pognye. Ondini bwito o bohuma.²⁸ N'tili moko, yokango mabéa mabu, hémbango na Yésus à yawanindi Sadducéens bwamu, na ipiaka mo bëhibëhi, n'ihuwa mo na: O béséngani bëhè, évelé édihi mètè tobo tobo ya boho? ²⁹Yésus yawanango mo na: Ya boho yo yé: Israël yokaka, M'panjihi, Njamb'au, andi Mpanjihi moko toto; ³⁰na: Oka tondondi Mpanjihi, Njamb'ovè na nléma movè mwèhè, na édid'ovè yèhè, na mpango m'ovè mwèhè, na ngud'ovè yèhè. ³¹Ya iba yoni: Oka tondondi moto opokwè ka ovè mètè. Eséngani épokwè na ya yoko ébèwè ébalidi bé. ³²Ntili mo na: N'yokwédi, o bëhindi pokwèpokwè na, Njambè étè pokò toto, épokwè éhibèwè, ³³na itondo mo na nléma movè mwèhè, na ikongonidè j'ovè jèhè, na édid'ovè yèhè, na ngud'ovè yèhè, na itondo moto opokwè ka ovè mètè, ébalindi mévèno métumbakwè na miambo mèhè. ³⁴Yésus, yènèngò na a yawanindi bwam, na vonoko mo na: Wa yavanidè na ikania ja Njambè. Omè, Moto na wa moko a vèlè pè iyuwa mo nywuwè. ³⁵Yésus lango o boho n'iyokwidè o tèmpèli, mo na: Nalè ka batili ba béasè na Kraist andi mwana wa David? ³⁶David momètè, londango tih na édidì éyam, abéaki na: Mpanjihi alangwani Mpanjihi mwamè na: Diaka o éhino yamè ya yomi, n'ibwéa o mba ika timbidè babèmbèni b'ovè, ébonga y'ovè étipasè. ³⁷David momètè anjiaki mo na Mpanjihi, na lè pè kamo adihidi mwana ju? Ebumbu énéne éma diandi éyokaka mo na ényèngè. ³⁸O iyokwidè jaju, ama céléwidi bo na: Bandamidèsèni na batili, ba tondosè iboto bélinga béyahava, ba tondoko mahomi o loboko la makéti, ³⁹ba tondoko média mia boho o mandabo ma tchotchi ma jiu, na bédia bia boho o béyaula bia kodowango; ⁴⁰ba laka kuwaka mandabo ma mékuwa, ba lémidèsè nywè ni na makaliya mayava. Ba ka paiyandi iwomwa idilo. ⁴¹Yésus diango bëhibëhi na ékopo, a mbuaka ka bato ba pumbasè mwambo. Ba miamu bahitè ba ma diandi ba wèdèsè bwito. ⁴²Na n'nyamu mwa nkuwa mwa mwajo moko na poko tépè, na wèdèsè bépèi bia kapa béba, béidi bipodè tombé dola pokò. ⁴³Na Yésus na njiaka béyokwédi biaju, n'ilangwa bo na: I langwaki nywè poni poni na, n'nyamu tè mwa nkuwa mu a vèndi balango bëhè ba évidi mwanbo o ékopo; ⁴⁴nahabwana, bo bëhè ba vèndi pohè yabu éma janè o miamu miabu wah, ndi mo, a wèdèndi yèhè yaju éma janè ona adiasé o émèno.

13

¹O Yésus a pumidi o tèmpèli, éyokwéd'aju yoko vonongo mo na: N'yokwédi, m'buaka mbao ja malalé, na makaka ma mélonji! ²Yésus na yawanaka mo na: O yènèsèndi méndèmbè té mia mélonji mé? Ndi, ilalé na ja joko ja dikané

kahamango o ipokwè ika diyè ibulié.³Ka mo a dihihi o nkodi mwa oliviers, a mbuaka Templèli. Pierre, Jacques, Jean na André na uwaka mo nyuwuè téni: ⁴Langwaka wè, éka haniandi nja pédè, na, vèsè wè ndémbéyo évélidèsè na mambo té ma mèhè ma ka haniandi?⁵Ka Yésus a langwanasè bo na: Bandamidèsè ni na moto ahiyabasé nywè o ipanga nywè o jéngiyaka ni. ⁶Nahabwana, bahitè baka pondi na dina jamè, ba langwaka na: Bandi Mba. Ndi, ba ka pangandi, bahitè ba jéngiyaka.⁷Epéd'anywu éka yokè béduka na poh ja béduka, oi ngwangwalanidèsèni, nahabwana, mambo té manè ma lukindi ihaniya. Ndi uka éhiti po. ⁸Etombba éka yananandi étomba épokwè, Ikania itèngènè ikania ipokwè; Yé éka nyingènèndi o loboko na la sisi, nja énenè éka kwandi o métindi. Dinè ika diandi toto kao itubwa ja matukumia. ⁹Bandamidèsèni nywè mètè. Ba ka somonondi nywè o mandabo ma mésoji, na oka dipiandini mékasa o mandabo ma sosi ma Jiu; oka tédwèndini o myoho mia bakanéi na apolo o pèl'amè, opèl'idia bo ka wikinési. ¹⁰Eka vahandi na poh éyamu étit'a iyamanidè o métindi mèhè.¹¹O bo baka lanè nywè o mésoji, oi janaséni jongo na n'jambwè yanywu éka béyé, ndi langwaka ni éka vèwè nywè ubosa; Nahabwana anga nywè oka béyé, ndi Edidi Eyam. ¹²Mwana nyangwè aka wéhidèndi mwana nyangwè, na hangwè, mwana ju; Bana baka pémbènèndi bayasédi na iwéhidè bo. ¹³Bèhè ba ka ingidèndi nywè, na tina mè, ndi aka lilimidè nibwéa o iyuku aka yongandi.¹⁴Ndi, onywè oka yènè ndotodu ya méhiyo(itukumia) hémbamango o iboko idihidi idié dongomanidèngo na édias'omè, wèhè a langasè métila a janasé boséli, na omè, baka diyè o Judée ba limbanidèsè o mékodi; ¹⁵a ka diyè o nnyuwuwa mwa ndabo, ahi ibasé n'ila inongo jambo na ja sisi o ndabwa ju; ¹⁶na aka diyè o mianga ahi timbasé na mbuwa inongo loki laju.¹⁷Ndi, njèbè na bajo ba mémi na ba ka nyongidè o wih tè dinè! ¹⁸Kaliyakani na mambo té ma mihaniasé o épédi ya ivèhu inènè. ¹⁹Nahabwana ituka na méhiyo bia wih té dinè bia jané idongwa(ikwanidè) na ja joko uvia itubwa ja Njambè ivélidi Hé na Loba n'ibwéa o buwa, na ja jané(ja diyé) pè na buwa na bwa boko. ²⁰Na Mpanjihi ahi tak'ihuvidè myuwa tè, kao na moto a yonga; Ndi, a'huvidèndi mio, tina ya bapahudwè baju batotidi.²¹Moto aka langwè so nywè na: Kraist andi ova, tombété: andi o vahanè, ohi yosiasé mo ni. ²²Nahabwana Kraist ja bévèla na Métongi mia nlango méka pumiandi ; Baka handi bémèmèlè béhitè na mambo ma imamana, opèlè y'iyaba ba pahudwè, n'ipanga bo ba jéngiyaka. ²³Ndi, bandamidèsè ni: ka mba mètè iséléwidè nywè o boho bwa épédi.²⁴Ndi, ohoninjè njuké ja wih tédinè ja tombanjè , joba ika vindandi, ngondè ya vèhè pè bwéh yaju(ya panyè pè), ²⁵ménanga mia loba méka (kwandi)hotiandi uvia o loba mékwaka ohé, na Ngudi ihidi o loba ika nyingènèndi. ²⁶Na omè ndi yabu éka yènè Mwana Moto a viaka o mavindi na Ngudi énenè, na Edub'aju. ²⁷Mo ndi aka lomè bénjélési(bénjèl), na iyobonidè bèhè baju ba totidi o mahuku ma hé manaí n'ibwéa o uka ya loba. ²⁸Yokwaka so ni na ngobo ya yélé ya (mékoka), itolo, (Figuier); na: O mélabè miaju mé tumbasè, méka vèsè békahi bia sasa, o émbakandi ni na, éhévo(éyoh) ya bèndi bèhibèhi. ²⁹Ikaka tè ja joko, o nywè oka yènè mambo téma mèhè ma haniyaka, bahidèsèni na épédi ya bèndi bèhibèhi, Mwana Moto abèndi o jombè. ³⁰Mba llangwakandi nywè pokwèpokwè na, (Embamba) Etuta té yé ya tombé, malango té ma miti t'a ihaniya. ³¹Hé na loba béka tombandi, ndi malango mamè ma tombé na buwa. ³²O pèlè ya buwa té bonè na iwéla té dinè, tombé bénjèl bèhidi o loba, tombé Mwana, na moto a yodè bio, kao Hangwè momètè. ³³Bandamasidèni, pépwakani na ikaliya; nahabwana wa yodèni iwéla ja épédi té yé éka pohè. ³⁴Eka diandi ka moto alaka o èsèndo ya yavanidèngo, a dika ikania ja ndabwaju na bajanji baju, vengo motomoto éyawaju na icéléwidè ntati na a pépwasé. ³⁵Pépwaka so ni, nahabwana wa yodè ni buwa bwa ipo ja hangwa ndabo, oho na kolo, tombé na hangana bulu, oho o ikoko ja kuba, oho na mwako. ³⁶Bangakani na ahi kobidèsè nywè o viyo, o ipo jaju ja ibahabaha. ³⁷Yamè élangwidi nywè, ilangwindi yo wèhèpi. Pépwakani.

14

¹Isango ja Paki na pèmbè ihidi ilandé ivéngakwè o wih iba. Padè ja myolo na batili ba butaka njéa ya ibwéa Yésus na mékombo, na iwéhidè mo. ²Nahabwana ba ma langwandi na: Ediasé buwa bwa ngando ya Paki, ona m'bula n'kwase o étomba.³Ka Yésus amadiyè o Béthanie, o ndabo ya Simon a ma dakè éhèmba, bo o tahuli ba jaka, yondi ya mwajo moko a injasé. A ma janandi ipondé ja mahulè ma albatre ma ma jané iyombi na ombo éyam bwito, ma hambaka iyambi inènè, na mo na dibwaka ipondé na iyovidè mahulè té ma o molo mwa Yésus. ⁴Boko ba ma diyè omè na lingwaka n'ibéa na: Na njatinè y'inyamidè iyombi té di? ⁵Kao o ambidèndi jo bébwéa bia kapa bélalo n'ivè bio ményamu. Ba ka ènjèsè mwajo t'onu.⁶Ndi Yésus mo na: Dikaka mo ni. Na njatinè yanyu éjéngidèsè mo? A handi jambo ja mala o pèl'amè; ⁷nahabwana ondi ni na mékugé épédi yèhè. Ondi o haka mio ni bwamu épédi yèhè yanyu évahasè. Ndi Mba, ubèwè ni na Mba épédi yèhè. ⁸A handi ya mala yaju évèlè o pèl'amè; A hokidèndi nyol'amè mahulè o pèl'ipudè jamè. ⁹I langwaki nyuè yo pon poni na, iboko jèhè jabu ika yébwè poh éyam o hé téni, ba ka palandi ya mwajo t'onu éyadi, o ikongonidè mo.¹⁰Judas Iscariot, moko wa béyokwédi jomu na béba, na laka iyènè o padè ja miolo ima diyè, o iyambidè Yésus. ¹¹Amèdès'ipala bo, na bo na diaka o n'saso, na ikakanidè ivè mo dolè. Yudas aka butaka njéa ya ikondo Yésus. ¹²Buwa bwa boho bwa pèmbè ihidi ilandé, o isango ja paki, béyokwédi bia Yésus uwango mo na: Ovèlè y'ovè évahasè na olasé ikénjè ovè paki? ¹³Na mo na lomaka béyokwédi biaju béba, n'ivono bio na: Valaka n'omboka té éhénè, oka bonganiandi ni momo moko bapèngo joki ja miba o molo, ongaka mo ni. ¹⁴Ovèlè yaju éka injè, langwaka ni hangwa ndabo na: N'yokwédi a béaki na: Ovèlè yamè éka jè isango ja paki na béyokwédi biamè?¹⁵A ka vélidèndi nywè mpudungu n'nènè bongwè bongwè o ndabwa loba: Omè ndi yanyu élukasé ikénjè wè paki. ¹⁶Béyokwédi lango, na kobidèsè yèhè ka mabéa ma Yésus. Na bo na kénjèsè Paki.¹⁷Na kolo, Yésus, pongo na béyokwédi biaju. ¹⁸Bo o tahuli ba jaka, Yésus mo na: I langwaki nywè pon poni na, moko wa nywu, a jasè na Mba, alakandi ikondo Mba. ¹⁹Na yo na haka bo mbimba o méléma, na moko moko a ka uwaka mo na: Andi mba?²⁰Ka mo a yawanasè bo na: Andi moko wa ébumbu ya jomu na baba, a dubasé éhino njamba na mba o bèki. ²¹Mwana moto alakandi ka yo édihihi tilamango o pèl'aju. Ndi, njèbè na moto aka kondè Mwana moto! Ema diyandi bwamu wah na

moto tè monè ahi jakwè.²² O bo ba tubwidi ija, Yésus na nongoko pèmbè, na vambiaka yo malè, na mo na bukaka yo na ivè bo yo n'ibéya na: Nongoko ni, éni éndi nyol'amè.²³ Na mo na nongoko pè élahi na ivambiya yo; bènjè ahi vèsè bo yo, bo bèhè na motoko.²⁴ Ka mo a langwanasè bo na: Ma mandi masia mamè, ma nlato mwa sasa, ma hovihidi opèlè ya bahitè.²⁵ I langwaki nywè pon poni na, na mot'épè na buwa miba ma bébuma té bé, nibwéa o Mba ika motè mo sasa o ikania ja Njambè.²⁶ Bo mèdèngo itumbwidè lombo, na bo na bétaka o nkodi mwa oliviers.²⁷ Yésus mo na: Nywè bèhè olakandi ni ibomia mabaku o pèl'amè; Nahabwana, éndi tilamango na: Ika dipandi ntati bémbé, médombè mèhè mia wanjania.²⁸ Ndi, o mba ika pumbwè, ika landi o boho na nywè o Galilée.²⁹ Pierre mo na: Bèhè ba kwa lè, mba na kwé.³⁰ Yésus na mo na: Ilangwakandi ovè yo pon poni na, ovè, buwa, bulu té bo mètè, o boho bwana kuba ékokosé njo iba, ovè oka yohiyandi mba njo ilalo.³¹ Ndi Pierre bdèngo ibéa na ngudi na: Tombété na ilukindi iwa na ovè, mba na yohiyé ovè na njo. Bo bèhè béango ikaka tè.³² Ka bo ba lasè pè o iboko dina na Gethsémané, Yésus langwango béyokwédi biaju na: Véngaka mba ni ova, nlingo mwamè n'kaliasè.³³ Ka mo anongosè Pierre, Jacques na Jean, na mo na paiyaka jongo na bonjonjo.³⁴ Na mo na langwaka bo na: Edid'amè éndi o njuké n'ibwéa uwédo; diakani ova, pépwakani.³⁵ Mo ipiyango o boho, na kwaka o mahè, n'ikaliala na: ka jambo ibobu, kao iwéla tédi iyavanidèsèndi na mo.³⁶ Ka mo a béyasè na: Abba, Paya, na jambo ibèwè ovè bokolo, yavanidèsè mba na élahi té yé! Ndi, anga ivaha jamè, toto kao ivaha j'ovè.³⁷ Na mo na poko ikobidè béyokwédi, bio bèhè o viyo, ka mo abéanasè Pierre na: Simon, ondi uyo viyo! Wa velè ipépwa na mba iwéla ja nkolè joko! ³⁸Pépwakani, na kalyakani, ona ukwaséni o mayèjia; édidi éndi dodo, nandi méoni méndi na bwala.³⁹ Na mo na timbaka pè, n'iya makaliya té ma moko.⁴⁰ O mo abadè ipo, na kobidèsè té bo kao o viyo; bépopo bia miyo dilango. Biyodè nalè ka bo baka yawanè mo.⁴¹ O mo atimbidi njo ya ilalo, na béyanaka bo na: Yoko so ni viyo sa'a, na yojokoni! Epédi élonndini! Iwéla ipondi; Yènèsèni ka Mwana moto ahambidèkwè o mano ma bahai bobé.⁴² Tèmèsèni, olasèni; Mbwasia, a kondosè Mba abèndi bèhibèhè.⁴³ Ubosa, mo abi abéaka, Yudas, wa ébumbu ya jomu na baba na poko, latango na bato ba ma janè mékwala na métumbé, ba lomudwè na Padè ja miolo, na batili, na batodu.⁴⁴ A hambidè mo, ama vèndi bo n'démbéyo téni: Wamè aka pyopè, andi mo, bwéyaka mo ni, valanaka mo ni na péko.⁴⁵ O mo a podi, ipiyango bèhibèhè na Yésus, n'ibéa na: Rabbi! Na ipyopyo mo.⁴⁶ Na bato baju na limènèsè Yésus, n'ibwéya mo.⁴⁷ Moko wa béyokwédi, hotongo nkwalu mwaju mwa mboti, na kokaka njanji mwa nkanéhi mwa Padè, na lénaka mo dito.⁴⁸ Yésus, nongongo johi n'ibéa na bo na: O pondi ni ka ba posè ibwéa éwéyani, na mékwala, na métumbé, opèl'ipo ibwéya mba.⁴⁹ I ma diandi na nywè buwa bwèhè, i yokwidèsè o tempeli, omè wa bwéya mba ni. Ndi, endi na métila méka timandi.⁵⁰ Omè ndi ya bo bèhè édiki mo na limbanidèsè.⁵¹ Mpéa mwa momo ama diandi a hongaka mo, kupèngo kao ndombè o nyol'aju. Na bo na bwéaka mo;⁵² Ndi na mo na hotiaka o ndombè, na ilimba mo n'nwamba.⁵³ Bo lanango Yésus o mboka nkanéhi n'nènè mwa padè, ovélè éyobonihidi padè ja miolo jèhè, batodu na batili.⁵⁴ Pierre na hongaka mo yavanidèngo, n'ibwéa oyé ya mboka n'kanéhi n'nènè mwa padè, na mo na diaka na bajanji, ba loloko véya.⁵⁵ Padè ja miolo jèhè na bakanéhi ba mésoji ba butaka tina ya ivéla Yésus ona awéakwè, ndi ba paiya;⁵⁶ Nahabwana bahitè ba ma tiyèndi mo malango ma nlango, bo mètè na bo mètè ba ka totongamanidèsè!⁵⁷ Boko na tèmènidèsè, na itiyèmo jambo ja nlango, n'ibéya na: ⁵⁸O yokindi mo a béyaka na: Tèmpèl té élongudwè na bino bia bato éni, ilakandi ibulidè yo, na o hu ilalo, ilongakandi épokwè, éka diyè éhilogamé na bino bia bato.⁵⁹ Tombété ova, éma diaté kao évéla yabu.⁶⁰ Omè, nkanéhi n'nènè mwa padè ja miolo na tèmèsè o anganè ya indumu, na iyuwa Yésus na: Wa béaka na jambo? O njambwè ya bato téba étiyèsè ovè? ⁶¹Yésus diango voli, ahi yawané na jambo. Nkanéhi n'nènè badèngo iyuwidè mo, n'ibéa na: Ondi Kraist, Mwana wa Njambè ahidi vambiywèngo? ⁶²Yésus mona: Mba, Indi mo. Na olakandi ni iyènè Mwana Moto diyango o yomi ya ngudi ya Njambè, a viaka o mavindi ma loba.⁶³ Omè, Nkanéhi mwa Padè ja miolo na nyawaka mboti jaju n'ibéa na: Na n'jamalè, mahu ma ka vahè pè wikinési ova? ⁶⁴Nyuè mètè o yokindi mo ni a silaka Njambè. O yènè sèndini nalè? Bo bèhè, vèngo mo makwa na: Awéakwè.⁶⁵ Pati ya bato baka tuwaka mo masènjè, n'ijuwè mo boho, na idoka mo lokuta, ba béaka na: Sokoko! Na bajanji na kahakamo, na mabanjo.⁶⁶⁶⁷⁶⁸ Pierre, mo a loloko véya o n'nwè-njè, ka ngoni ya mwajo, n'janji mwa nkanéhi n'nènè mwa padè ja miolo m'podi. O mo a yèndi Pierre, na mbuaka mo, n'langwa mo na: Ovè tépè, o ma diandi na Yésus ya Nazareth. Mo siango, n'ibéa na: Na yo-dè, na baidèsè njalonbwè y'ovè ébéasè. Ka mo a pumasè o élèmbè. Kuba na kokoko.⁶⁹ Ngoni épokwè na yènèsè mo, a ka langwaka ba ma diyè o mè na: Onu tépè andi wa ébumbu té yènè.⁷⁰ Mo badèngo isiya. Epédi bohólè tombango, bama diyè na mo ovanè vonongo pè Pierre na: Pon poni, ondi wa bato té banè, nahabwana, ondi wa Galilée.⁷¹ Mo tubwango ipala bébalo, na ikana na: Na émbaka wanywu a béasè monè.⁷² Ubosa, kuba na kokoko njo ya iba. Na Pierre na kongonidèsè johi ja Yésus ima langwanè mo: Kuba éka kokondi njo iba ovè oka yohiyandi mba njo ilalo. Na mo na yéyaka o mo a bahidè nonanè.

15

¹Mwako n'yéidèsè, padè ja miolo jèhè na lataniaka na batodu, batili na ba mésoji bèhè. Na bo na kataka Yésus n'ilana mo o mboka Pilate.² Ka Pilate a uwasè mo na: Ondi Mpolo mwa Jiu? Yésus mo na: O béhind yo.³ Padè ja miolo itiyèsè mo bétyètèyè béhitè béhitè.⁴ Pilate na uwaka pè mo na: Wa yawanaka? Mbuaka bwito bwa mambo bwabu bo tiyèsè ovè.⁵ Pilate mamanango na, Yésus a yawana pè na jambo.⁶ Ndi, o buwa bonènè bwa Paki, ama janandi mbèmbo ya ipumidè m'boka moko mwabu mwèhè n'jombanasè.⁷ Ba ma janandi o méboka, Barabbas, éwéani ènènè, na baju, ba bo na bo ba n'lao.⁸ Ebumbu na tèmèsè éka yamaka, ujombana mo na a hasé bo ka mo a d'iya bo mbèmbè.⁹ Pilate na yawanaka bo na: O vahakandi ni na ihulidèsè nywè ni Mpolo mwa Jiu? ¹⁰Mo bahidèngo na padè ja miolo ibwéhidèndi Yésus tina bohinga bwabu bo ma ingidè mo.¹¹ Ndi, bakanéi ba padè ja miolo na véwaka bébumbu na Pilate a pumidèsè bo Barabbas.¹² Pilate badèngo inongo johi n'ivono bo na: Ovahakandi Mba iyasè ni nalè na wanyu anjiasè Mpolo mwa Jiu? ¹³Bo bèhè na

yamanidèsè na: A panamasé yélé!¹⁴ Pilate na langwaka bo na: Bobé bovéle bwaju bo hadi? Bo yamango pé wah n'ibéa na: A panamasé o yélé!¹⁵ U vaha iwèmidè ja ébumbu, Pilate na pumidèsè Barabbas; bènè ahi dipidèsè Yésus mékasa, na ibwédè bo na balasé ipanidèmo o Yélé.¹⁶ Sojè tumbwanango Yésus o hangané ya n'nwènè, o iboko via mésoji, na hobonidèsè bébumbu bia béduka bèhè omè.¹⁷ Na botidèsè mo mboti ya béhibéhi, na épokolo yabu élongidi ya mayihi o molo mwaju.¹⁸ Ba ka vèhèsè mo na mahomi mana: M'bolo pé, Mpolo mwa Jiu!¹⁹ Ba dipaka mo n'longo o molo, ba tuaka mo masènè na ingondè mabongo o boho bwaju.²⁰ Imèdè ja ivèhè mo, ka bo ba otosè mo mboti ya béhibéhi, na timbidèsè mo mboti jaju, na ilana mo o pèl'ipanidè mo o yélé.²¹ Bo katango momo moko a viaka o mwanga, dina na Simon wa Cyrènè, hangw'a Alexandre na Rufus, na a bapèsè krosi ya Yésus;²² na bo na lanaka Yésus n'ibwéa o ébokola dina na Golgotha, iminasè na iboko ja mboloboto.²³ Na bo na vèsè mo imoto maku angango na myrrhe, ndi a moto mo.²⁴ Ka bo ba panidèsè mo, na ikabanidè mboti jaju ba aka épah o ibahidè ya moto ka moto éka paiyè.²⁵ A panudwèndi, mawéla dibua ma mwako.²⁶ Ntila m'vèsè tina ya makwa maju m'ma janandi mohi té ma: Mpolo mwa Jiu.²⁷ Ba panidèndi mo na béwéani béba, moko o yomi yaju, opokwè o émèngwè.²⁸ Nonanè ndi ka métila métimidi: Ba wèdèndi mo o bolango bwa bahahi bobé.²⁹ Batombi ba ma silandi mo, ba pakamidèsè na miolo, na mohi ma na: Héy, ovèhé, o bulidèsè tèmpele, na ilonga yo na wih ilalo,³⁰ ungaka ovè mètè, na ihibidè ovè mètè o krosi!³¹ Bakanéhi ba padè ja miolo tépè, na batili, ba ma vèhènèndi bomètè, na mohi ma na: A ungindi bapokwè, okona avèlès'i unga momètè!³² Kraist, Mpolo mwa Israèl, a ibasé sa'ava o krosi, ona wè bèhè o yènèsè, na wè ya kamidè! Ba ma panamè na mo ba silaka tépè mo.³³ O Iwéla ja twelf ipodi, ititi na londaka o hé yo yèhè, nibwéa o mawéla malalo.³⁴ Ndi o mawéla malalo, Yésus na bamaka na johi ja ngudi na: Eloï, Eloï, lama sabchthani? Eminasè na: Njam'bamè, Njam'bamè, na njatinè y'ovè ébanganidè mba?³⁵ Bato boko o bama diy o vanè, yokango mo, bo na; M'buwaka, andi u'njiya Elie.³⁶ Ndi, moko na nyapwaka mbila, nalak'ilondidè iyumbu na viniga, n'iwédè jo o boho bwa n'longo, n'ivè mo na amotosé, abéaka na : Dikaka ni, otiyènè lè kipè Elie aka pondi ihibidè mo.³⁷ Ndi Yésus, bamango pé na ngudi, na patiaka.³⁸ N'dombè mwa tèmpele na pèiyaka bépèhi béba uvia loba n'ibwéa o hé.³⁹ Senturion, a ma diyè domu o boho bwa Yésus, yènèngo mbao yaju épatihidi, na béaka na: Pon poni, momo t'onu a ma diandi Mwana Njambè.⁴⁰ Omè éma janandi tépè bajo ba ma yènè étombasè yavanidèngo. Ba ma diandi nj'amba na Marie wa Magdala, Marie, nyangw'a Jacques na Joses, na Salomé,⁴¹ ba ma yongè mo na ijanjiya mo épéd'aju éma diyè o Galilée, na bwito bo pokwè ba ma bété na mo o Yérusalèm.⁴² Kolo pongo, ka yo éma diyè ikénjè buwa bwa iyojo,⁴³ Joseph ya Arimathée, Enami ya momo, mo a véngaka tépè ikania ja Njambè, na poko. Na bwayè, mo injango na mboka Pilate, iyuwidè mo m'bimba mwa Yésus.⁴⁴ Pilate mamango n'japédè yaju éwédi na iwamidè ja iwa, ka mo a podèsè Senturion, na iyuwidè mo n'japédè yaju éwédi.⁴⁵ O Senturion a kamanidè mo na éndi poni, awéndi, na mo na ulidèsè Joseph mbimba.⁴⁶ Joseph na ambaka n'dombè n'yam mwa vèlètètè, na ibidèsè Yésus o Krosi, na ukulaka mo na n'dombè té mu, na inangidè mo o ongo y'abu é'pahidi o ilalé. Bènè aï ungulidèsè ilalé o idiba jombè ja malonga.⁴⁷ Marie wa Magdala, na Marie, nyangw'a Joses, ba yènèsè o vèlè yabu éwédè mo.

16 ¹O buwa bwa iyojo bo tombidi, Marie wa Magdala, Marie nyangwa Jacques na Salomé, ba hambindi békomani bia hombo béyam, o pèlè iyokidè m'bimba mwa Yésus.² Na bo na pundaka o malonga, na mwako mwako, buwa bwa boho bwa sondè, u puma ja joba.³ Ba ma diandi ba uwaka bomètè na: N'jalé aka ungulidè wè ilalé ijuwè malonga? ⁴Ibétidè jabu ja miyo, na yènèsè na, ilalé inènè ima juwè malonga, i unguludwèndi.⁵ Na bo na injaka o malonga, na yènèsè mpéa mwa momo, diya o pèlè ya yomi botongo mboti ya vèlètètè, na bo na katimaka na jongo.⁶ Ka mo a langwasè bo na: Oi bangasé ni; o butakandi ni Yésus ya Nazareth, a ma panamè; A pumbwindi, aï bèwè pé ova. Ova ndi yabu éma pudè mo.⁷ Ndi, valaka ni ilangwa béyokwédi biaju na Pierre na alindi o boho o Galilée: o vonè ndi yanywu éka yènè mo, ka mo ama lanbwané nywè.⁸ Na bo na pumaka mémbila o malonga na limbaka. Jongo na bonjonjo na bwéaka bo, épangidi bo bi langwané na moto tombé jambo, tina jongo jabu ipahidi.⁹ O Yésus a pumbwidi buwa bwa boho bwa sondè, a tubwindi ipumia Marie wa Magdala, mo ovèlè waju a ma pépè bédidi bébé émbwédi.¹⁰ Na mo na laka ipala (iyébwa poh) o ba bunabo ba ma diyè, bo bama yènè njèbè, ba yéyanidèsè.¹¹ O bo ba yokidi na andi ponyè, na mo Marie a yènindi mo, ba kamanidè mo.¹² Itomba ja yènè, na mo na pumiaka pé mbao épokwè o baba ba ébumbwabu o njéya, balka o mboka na ya sisi.¹³ Na bo na timbaka ipala yo bapokwè, bo tépè siango ikamanidè bo.¹⁴ O madimwè, na mo na pumiaka o jomu na moko, bo ba jaka o tahuli; na mo na ènjèsè bo idiédi jabu ipuwidi ijana ikamidè na méléma miabu mékolo, nahabwana ba kamidè ba yènidi mo pumbwango.¹⁵ Ka mo a langwanasè bo na: Valakana o hé yo yèhè, o pakwaniaséni poh éyamu o bévéli bèhè.¹⁶ A ka kamidè na mo a kahama, aka yongandi, ndi aka diyè ahi kamidè a ka janandi makwa.¹⁷ Mbuaka ni, bémèmlè bia mambo béka dikidè bèhè ba kamidè: O dina jamè, ba ka pépandi bédidi bébé, na baka béhi tépè mékalo mia sasa;¹⁸ Baka bwéandi m'bamba na bino; Ba moto njè jambo iwéanasè, ja haé bo bobé na bwa boko; Ba ka kahidèndi mébèdi bino o miolo, na ivambia myo, Na mébèdi té ménè mé ka yongandi.¹⁹ O Mpanjihi a mèdè ilangwana bo, na mo na vèvènkèwè o loba, na mo na diaka diya o éhino ya Njambè ya yomi.²⁰ Na bo na lanidèsè ipakwania o pèlè jèhèpi. Mpanjihi ama janjandi na bo, na a balatidèsè mohi mabu na bémèmlè bia mambo biabu bé madiyè bé haka.